

ประชุมคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ ครั้งที่ 2/2564

วันที่ 27 ธันวาคม 2564 เวลา 13.30 – 16.30 น.

ณ ห้องประชุม 2 อาคาร 1 ชั้น 2 สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

เอกสารประกอบการประชุม

<https://zhort.link/stb>

กองสมุนไพรเพื่อเศรษฐกิจ
กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

ระเบียบวาระที่ 1

เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

ระเบียบวาระที่ 2 เรื่องรับรองรายงานการประชุม

2.1 รับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ ครั้งที่ 1/2564 วันที่ 9 สิงหาคม 2564

ได้มีการแจ้งเวียนหนังสือเลขที่ สธ 0509/ว5 ลงวันที่ 30 สิงหาคม 2564 โดยให้คณะกรรมการรับรองรายงานการประชุม กลับมา ภายในวันที่ 7 กันยายน 2564 ซึ่งไม่มีหน่วยงานใดแก้ไขรายงานการประชุม

สรุปประเด็นสำคัญจากการประชุมคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ ครั้งที่ 1/2564 วันที่ 9 สิงหาคม 2564

ประเด็นนำเสนอ

คณะกรรมการยุทธศาสตร์สมุนไพรแห่งชาติ

เมืองสมุนไพร

ขอใช้สิทธิเสียภาษีอัตราศูนย์ สำหรับสุราสามทับ

การกำหนดรหัสพิกัดสถิติเพื่อติดตามมูลค่านำเข้าและส่งออกสมุนไพร 5 รายการ

(ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2566-2570

คณะกรรมการวิจัยและนวัตกรรมสมุนไพร

การสนับสนุนการวิจัยและนวัตกรรมด้านสมุนไพร (2563-2565)

การสนับสนุนการวิจัย Product Champion ฟันทะเลลายโจร และกระชายดำ

การสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาด้านสมุนไพรในสถานการณ์การแพร่ระบาดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 (COVID-19)

แนวทางการขับเคลื่อนจุดเน้นยุทธศาสตร์ที่ 8 การวิจัยและนวัตกรรมสมุนไพรไทยสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ ภายใต้แผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2566-2570)

คณะกรรมการวัตถุดิบสมุนไพร

ผลการดำเนินงานตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ที่ 1 (รายงานตามตัวชี้วัด) รายละเอียดของเป้าหมายยุทธศาสตร์ 10 เป้าหมายพร้อมความก้าวหน้าการดำเนินงาน

คณะกรรมการส่งเสริมอุตสาหกรรมฯ

จุดเน้นยุทธศาสตร์ของ (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2566-2570

- จุดเน้นยุทธศาสตร์ที่ 3
- จุดเน้นยุทธศาสตร์ที่ 4

ความคืบหน้าการดำเนินงาน

- ฐานข้อมูลผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์สมุนไพร
- โครงการและกิจกรรมด้านการส่งเสริมสมุนไพร กัญชา และกัญชงในมิติต่างๆ

แนวทางการดำเนินงานในอนาคต (Future Plan)

คณะกรรมการส่งเสริมภาพลักษณ์ฯ

ความคืบหน้าการดำเนินงาน “การสร้างภาพลักษณ์และการสื่อสารกระชายดำ” แนวทางการสร้างภาพลักษณ์และการสื่อสารของกระชายดำ

มติที่ประชุม

ทราบและเห็นชอบตามเสนอ

คณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติมอบหมาย

1. ยก (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2566 - 2570

1. ติดตามและรายงานผลการขับเคลื่อนภารกิจของคณะกรรมการวิจัยและนวัตกรรมสมุนไพร
2. ติดตามและรายงานผลการดำเนินงานของคณะทำงานศึกษาแนวทางการพลิกโฉมพืชสมุนไพรไทยด้วยการวิจัยและนวัตกรรม

1. กำกับติดตามการดำเนินงานตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ที่ 1

1. จัดทำแนวทางการส่งเสริมผู้ประกอบการที่เหมาะสม โดยแบ่งเป็นกลุ่ม SMEs และวิสาหกิจชุมชน และชนิดผลิตภัณฑ์

1. การสร้างภาพลักษณ์และประชาสัมพันธ์กระชายดำทั้งในและต่างประเทศ

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องสืบเนื่องเพื่อทราบ

3.1 รายงานความก้าวหน้าการจัดทำกฎหมายลำดับรองว่าด้วยการควบคุมและกำกับดูแลผลิตภัณฑ์สมุนไพร

โดย เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา

3.2 การประเมินมูลค่าต้นทุนการผลิตพืชสมุนไพร

โดย ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ประธานอนุกรรมการวัตถุเสพติดสมุนไพร)

3.3 ความก้าวหน้าการดำเนินงานคณะทำงานศึกษาแนวทางการพลิกโฉมพืชสมุนไพรไทยด้วยการวิจัยและนวัตกรรม

โดย ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ประธานอนุกรรมการวิจัยฯ)

3.4 ผลการตรวจราชการแบบบูรณาการ ประเด็นเมืองสมุนไพร

โดย ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีหรือผู้แทน

3.5 ผลการพิจารณาการขอใช้สิทธิเสียดาษีในอัตราศูนย์ สำหรับสุราสามทับที่นำไปใช้ในการอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์สมุนไพร

โดย อธิบดีกรมสรรพสามิตหรือผู้แทน

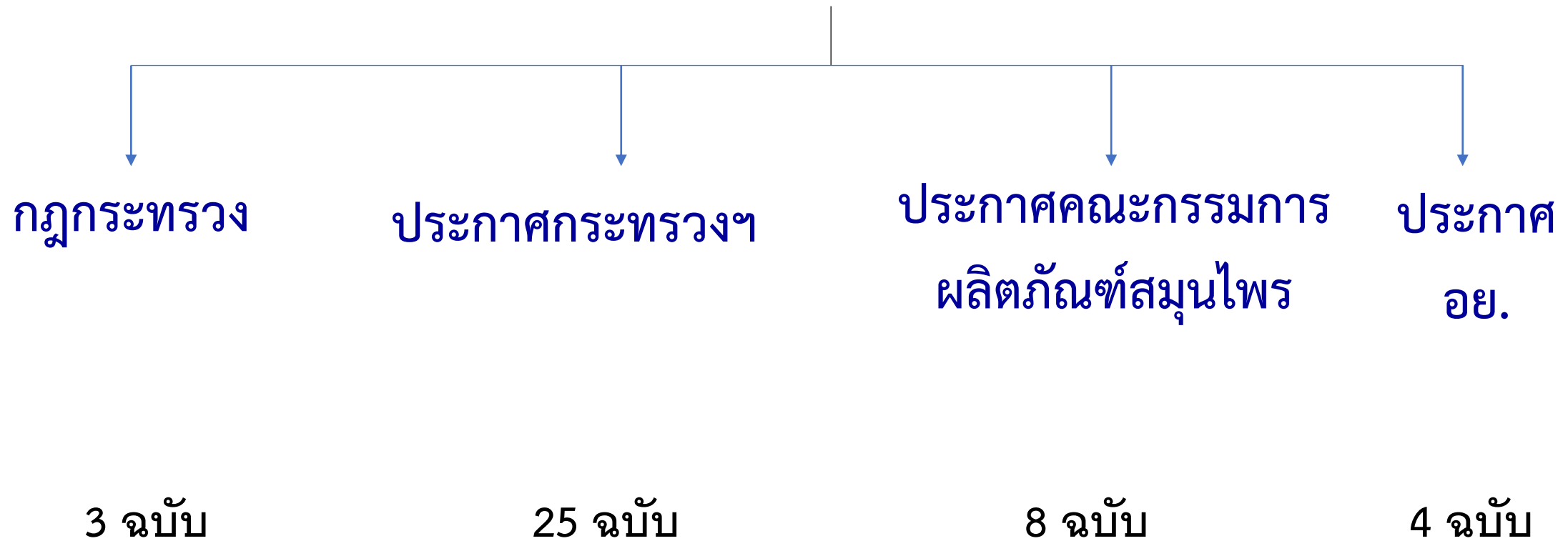
วาระ 3.1 เรื่องสืบเนื่องเพื่อทราบ

รายงานความก้าวหน้าในการจัดทำกฎหมายลำดับรอง
ว่าด้วยการควบคุมและกำกับดูแลผลิตภัณฑ์สมุนไพร

สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
กระทรวงสาธารณสุข

จำนวนกฎหมายลำดับรองที่จำเป็น จำนวน **40** ฉบับ

พ.ร.บ. ผลิตภัณฑฺ์สมุนไพร พ.ศ. 2562

ความก้าวหน้าในการจัดทำกฎหมายลำดับรอง

ธันวาคม 2564

ความก้าวหน้า	จำนวน	หมายเหตุ
ดำเนินการแล้วเสร็จ ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว	30	กฎกระทรวง 3 ฉบับ ประกาศกระทรวงฯ 16 ฉบับ ประกาศคณะกรรมการฯ 8 ฉบับ ประกาศ อย. 3 ฉบับ
รอประกาศลงราชกิจจานุเบกษา	3	ประกาศกระทรวงฯ (3)
รอเสนอกรม. และรอเสนอกรมว. หลังมติกรม.	4	ประกาศกระทรวงฯ (4)
รอการพิจารณาของคณะกรรมการผลิตภัณฑ์สมุนไพร	2	ประกาศกระทรวงฯ (2)
ระหว่างการดำเนินการพัฒนากฎหมาย (รอการพิจารณาคณะอนุกรรมการฯ)	1	ประกาศสำนักงาน อย (1)

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องสืบเนื่องเพื่อทราบ

3.2 การประเมินมูลค่าต้นทุนการผลิตพืชสมุนไพร

การประเมินมูลค่าต้นทุนการผลิตพืชสมุนไพร; ตัวอย่าง Product Champion จากกรมส่งเสริมการเกษตร (ปี 62/63)

กระชายดำ

ขมิ้นชัน

ไพล

ฟ้าทะลายโจร

ต้นทุน / ผลตอบแทน (บาทต่อไร่)

ต้นทุน รวม 44,600 บาท/ไร่

1. ค่าไถพรวน 2,500 บาท
2. ค่าปุ๋ยคอก 1,300 บาท
3. ค่าแรงปลูก 3,000 บาท
4. ค่าพันธุ์ 30,000 บาท
5. ค่ายากำจัดวัชพืช 2,000 บาท
6. ค่าปุ๋ย 800 บาท
7. ค่าแรงขุด/เก็บเกี่ยว 3,000 บาท
8. ค่าใช้จ่ายอื่นๆ 2,000 บาท

ผลตอบแทน (บาท/ไร่/ปี)

(ผลผลิตสด) 208,000 บาท

ต้นทุน / ผลตอบแทน (บาทต่อไร่)

ต้นทุน รวม 15,000 – 16,000 บาท/ไร่

ผลตอบแทน (บาท/ไร่/ปี) (ผลผลิตสด)

37,000 – 39,000

ต้นทุน / ผลตอบแทน (บาทต่อไร่)

ต้นทุนไพลอายุ 2 ปี รวม 25,700

บาท/ไร่

- ค่าหัวพันธุ์ 8,000 บาท
- ค่าวัสดุ 1,200 บาท
- ค่าแรงงาน 15,000 บาท
- อื่น ๆ 1,500 บาท

ผลตอบแทน (บาท/ไร่/ปี)

- ไพลสด 69,000 บาท
- ไพลแห้ง 78,000 บาท
- ไพลผง 85,500 บาท
- น้ำมันหอมระเหย 122,400 บาท

ต้นทุน / ผลตอบแทน (บาทต่อไร่)

ต้นทุน ต้นทุนรวม 6,000 บาท/ไร่

1. ค่าแรงงาน	2. ค่าวัสดุ
- ค่าเตรียมดิน 500	- ค่าพันธุ์ 2,500
- ค่าปลูก 350	- ค่าปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก ปุ๋ย
- ค่าดูแลรักษา 1,400	ชีวภาพ 250
- ค่าเก็บเกี่ยว 1,000	

ผลผลิตสดเฉลี่ยต่อไร่ 2,500 กก./ไร่

ผลผลิตแห้งเฉลี่ยต่อไร่ 625 กก./ไร่

ราคาผลผลิตสด 15 บาท/กก.

ราคาผลผลิตแห้ง 100 บาท/กก.

ผลตอบแทน (บาท/ไร่/ปี) 37,500

ผลตอบแทนสุทธิ (บาท/ไร่/ปี) 31,500

การประเมินมูลค่าต้นทุนการผลิตพืชสมุนไพร จากกรมส่งเสริมการเกษตร (ปี 62/63)

ขมิ้นชัน

ต้นทุน (ปี 62/63)
15,000 – 16,000 บาท/ไร่
ผลตอบแทน (บาท/ไร่/ปี)
(ผลผลิตสด) 37,000 – 39,000

ฟ้าทะลายโจร

ต้นทุน (ปี 62/63)
6,000 บาท/ไร่
ผลตอบแทน (บาท/ไร่/ปี)
37,500 บาท/ไร่

โพล

ต้นทุนโพลอายุ 2 ปี (ปี 62/63)
25,700 บาท/ไร่
ผลตอบแทน (บาท/ไร่/ปี)
โพลสด 69,000 บาท
โพลแห้ง 78,000 บาท
โพลผง 85,500 บาท
น้ำมันหอมระเหย 122,400 บาท

กระเจี๊ยบแดง

ต้นทุน (ปี 62/63)
6,300 บาท/ไร่
ผลตอบแทน (บาท/ไร่/ปี)
ดอกสดมีเมล็ด 24,000 บาท
ดอกสดไม่มีเมล็ด 48,000 บาท
ดอกแห้ง 108,000 บาท

พริก

ต้นทุน (ปี 62/63)
65,540 บาท/ไร่
ผลตอบแทน (บาท/ไร่/ปี)
140,000 บาท/ไร่

บุก

ต้นทุน (ปี 62/63)
11,000 บาท/ไร่
ผลตอบแทน (บาท/ไร่/ปี)
หัวบุกสด 60,000 บาท/ไร่/ปี
บุกตากแห้ง 105,000 บาท/ไร่/ปี
ผงบุกไม่ขัดสี 360,000 บาท/ไร่/ปี

พริกไทย

ต้นทุน (ปี 62/63)
23,130 บาท/ไร่
ผลตอบแทน (บาท/ไร่/ปี)
50,660 บาท/ไร่

ว่านหางจระเข้

ต้นทุน (ปี 62/63)
20,720 บาท/ไร่
ผลตอบแทนเฉลี่ย (บาท/ไร่/ปี)
ภายในสด 108,000 บาท/ไร่/ปี
ปอกเปลือก 720,000 บาท/ไร่/ปี

กระเทียม

ต้นทุนการผลิตกระเทียมแห้ง (บาท/กก.)
ปี 61 30.91 บาท/กก.
ปี 62 30.51 บาท/กก.
ปี 63 29.01 บาท/กก.
ผลตอบแทน (บาท/ไร่)
ปี 61 61,220 บาท/ไร่
ปี 62 37,387 บาท/ไร่
ปี 63 37,744 บาท/ไร่

กระชายดำ

ต้นทุน (ปี 62/63) (บาท/ไร่)
44,600 บาท/ไร่
ผลตอบแทน (บาท/ไร่/ปี)
(ผลผลิตสด) 208,000 บาท/ไร่

ขิง

ต้นทุน (ปี 62/63)
21,030 บาท/ไร่
ผลตอบแทน (บาท/ไร่/ปี)
140,000 บาท/ไร่

3.3 ความก้าวหน้าการดำเนินงานคณะทำงานศึกษาแนวทางการพลิกโฉม พืชสมุนไพรไทยด้วยการวิจัยและนวัตกรรม

คณะกรรมการ/ คณะทำงานที่เกี่ยวข้องกับสมุนไพร

คณะกรรมการนโยบายสมุนไพร แห่งชาติ

ประธาน : พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา
เลขาธิการ : กรมการแพทย์แผนไทยฯ

คณะอนุกรรมการวิจัยและนวัตกรรมสมุนไพร

ประธาน : ปลัด อว.
สกว. เป็นทีมเลขา

เป้าหมายการทำงาน

แผนการวิจัยและนวัตกรรมสมุนไพรและ
การแพทย์แผนไทย รวมถึงแผนพื
ทาง (Roadmap)

สมุนไพรเป้าหมาย

กาวเครือขาว **กระชายดำ** **ขมิ้นชัน** **บัวบก**
มะขามป้อม **กระชาย** **พริก** **ฟ้าทะลายโจร**
กระเจี๊ยบแดง **หญ้าหวาน** **ว่านหางจระเข้**
ไพล **กัญชา** **กัญชง** **และกระท่อม**

คณะทำงานศึกษาแนวทางการพลิกโฉมพืชสมุนไพรไทย ด้วยการวิจัย และนวัตกรรม

ในคณะกรรมการการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม วุฒิสภา
ประธาน : พลอากาศเอก ประจิน จั่นตอง
เลขาธิการ : นายมงคล สาริสุต

1. ชุดทำงานเกี่ยวกับพืชกลุ่มมะนาว ชিং ข่า ขมิ้น กระชายขาว กระชายดำ และพืชสมุนไพร
อื่น ๆ ที่เสริมสรรพคุณในกลุ่มอาหาร อาหารเสริม และยา รวมถึงแปรรูปเป็นเวชสำอาง
2. ชุดทำงานเกี่ยวกับพืชสมุนไพรกลุ่มฟ้าทะลายโจร พลูควา ฯลฯ
3. ชุดทำงานเกี่ยวกับพืชสมุนไพรกลุ่มกัญชา กัญชง กระท่อม
สกว. อยู่ในชุดทำงานทั้ง 3 ทีม

เป้าหมายการทำงาน

ศึกษาวิเคราะห์ห่วงโซ่คุณค่าของสมุนไพรของแต่ละชุดทำงาน

สมุนไพรเป้าหมาย

1. มะนาว ชিং ข่า ขมิ้น กระชายขาว **กระชายดำ** และพืชสมุนไพรอื่น ๆ
2. **ฟ้าทะลายโจร** พลูควา ฯลฯ
3. **กัญชา** **กัญชง** **กระท่อม**

คณะกรรมการนโยบายการบริหาร จัดการพืชสมุนไพรฟ้าทะลายโจร และพืชสมุนไพรอื่น

ประธาน : พลเอกประวิตร วงษ์สุวรรณ
เลขาธิการ : กรมการแพทย์แผนไทยฯ

คณะกรรมการ/ชุดทำงาน

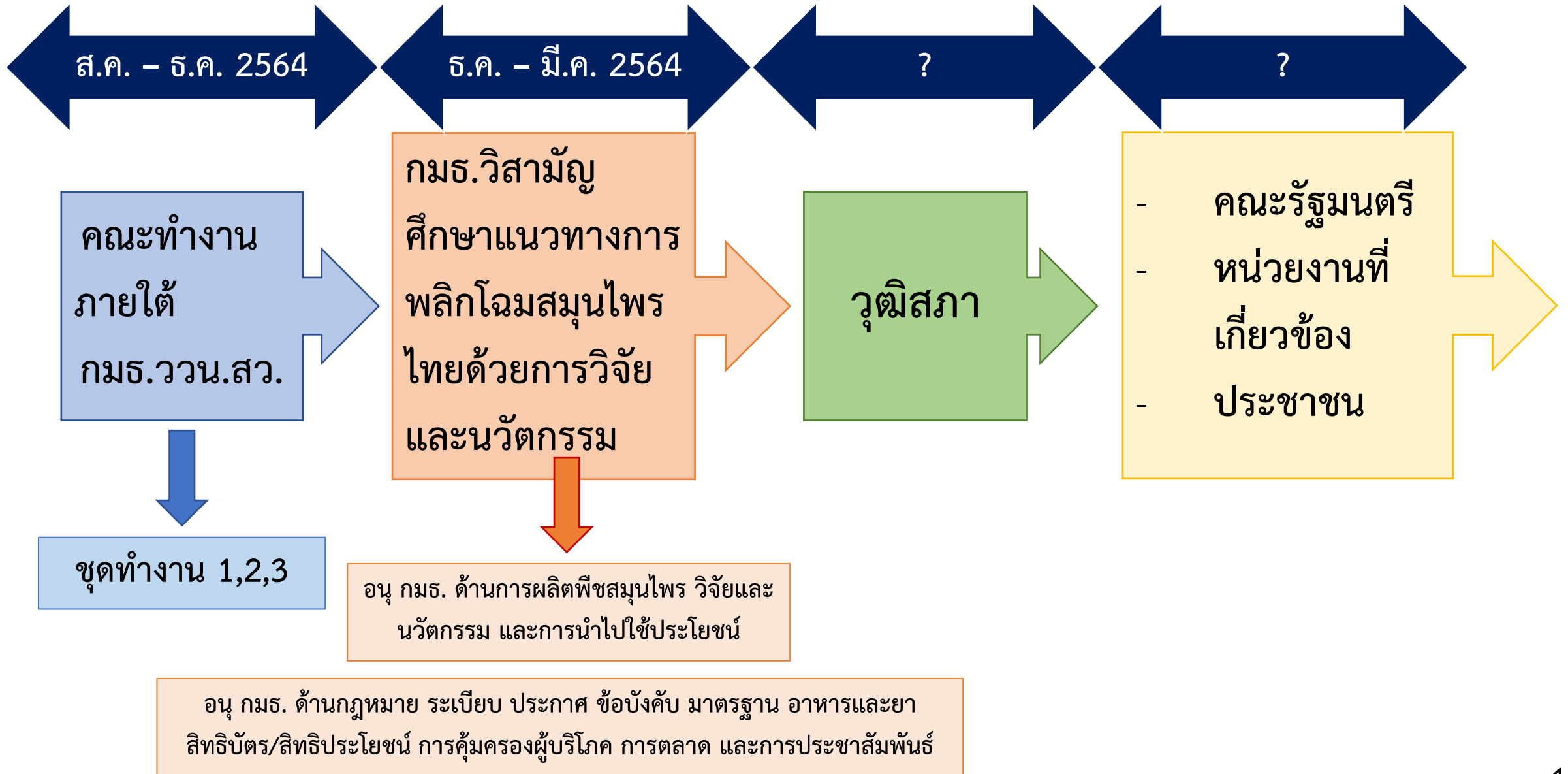
เป้าหมายการทำงาน

แผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการฟ้าทะลายโจร
และพืชสมุนไพรอื่นอย่างครบวงจร

สมุนไพรเป้าหมาย

ฟ้าทะลายโจร **และกระชายดำ**

แนวทางการดำเนินงาน

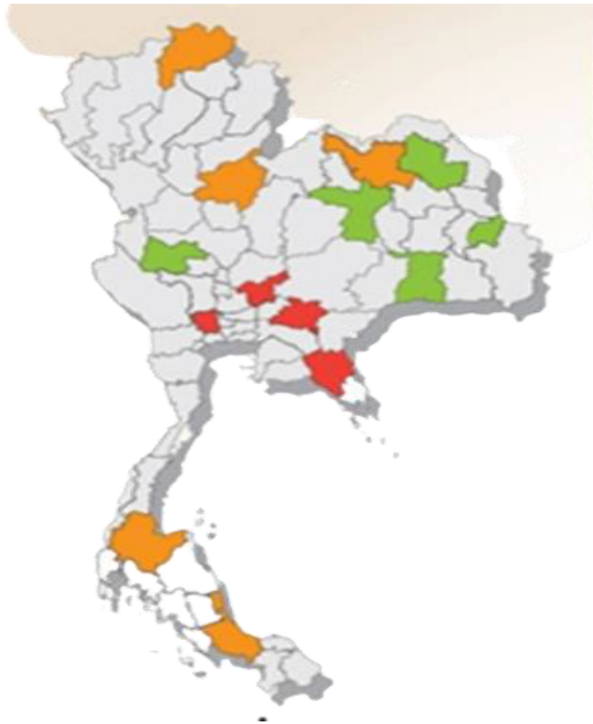

3.4 รายงานผลการตรวจติดตามการพัฒนาเมืองสมุนไพร
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564
ของผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี

การตรวจติดตามการพัฒนาเมืองสมุนไพร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

ผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี และผู้ตรวจราชการกระทรวงที่เกี่ยวข้อง
ที่รับผิดชอบเขตตรวจราชการในพื้นที่ 14 จังหวัดที่มีการดำเนินโครงการเมืองสมุนไพร
(Herbal City) ร่วมกันติดตามการขับเคลื่อนการดำเนินการโครงการพัฒนาเมืองสมุนไพร
ในช่วงเดือนสิงหาคม – กันยายน 2564 ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Video conference)

กลุ่มการเกษตรวัตถุดิบสมุนไพร ประกอบด้วย
อำนาจเจริญ, สุรินทร์, มหาสารคาม, อุทัยธานี, สกลนคร

กลุ่มอุตสาหกรรมสมุนไพร ประกอบด้วย
นครปฐม, สระบุรี, ปราจีนบุรี, จันทบุรี

กลุ่มการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและความงาม ประกอบด้วย
เชียงราย, พิษณุโลก, อุตรดิตถ์, สุราษฎร์ธานี, สงขลา

ผลการตรวจติดตาม

การพัฒนาเมืองสมุนไพรในภาพรวม

- จังหวัดขับเคลื่อนการพัฒนาเมืองสมุนไพร ผ่านกลไกคณะกรรมการเมืองสมุนไพรระดับจังหวัด โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน และภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ในระดับพื้นที่ เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการ เพื่อบูรณาการการขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาเมืองสมุนไพรของจังหวัด ตั้งแต่การเพาะปลูก การแปรรูป และการจำหน่าย รวมถึงการจัดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม ภายใต้ภารกิจที่รับผิดชอบของแต่ละหน่วยงาน
- มีการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างการรับรู้ความเข้าใจในผลิตภัณฑ์สมุนไพรให้กับประชาชน รวมทั้งสร้างความเข้าใจในการดำเนินงานตามนโยบายเมืองสมุนไพรในทุกระดับ
- จังหวัดในแต่ละคลัสเตอร์ ยังมิได้มีการดำเนินงานให้สอดคล้องตามคลัสเตอร์ที่จังหวัดได้ถูกจัดไว้เท่าที่ควร อันส่งผลต่อการกระจายทรัพยากรที่ไม่ตรงกับคลัสเตอร์ของจังหวัด

คลัสเตอร์เกษตร วัตถุดิบสมุนไพร

(จังหวัดสกลนคร มหาสารคาม สุรินทร์ อ่างนาจเจริญ และอุทัยธานี)

การปลูกพืชสมุนไพรของเกษตรกรส่วนใหญ่ เป็นการปลูกพืชในลักษณะเชิงเดี่ยว เป็นการปลูกแบบแปลงเล็ก และเป็นการปลูกเพื่อใช้ในครัวเรือนมากกว่าการปลูกเพื่อระบบการค้า ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการพัฒนาเมืองสมุนไพร ในด้านการควบคุมคุณภาพการปลูก และผลผลิตที่ได้ไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับสภาพภูมิอากาศ เกษตรกรขาดความรู้เกี่ยวกับการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าของสมุนไพรการปลูกพืชสมุนไพรให้ได้มาตรฐาน GAP/GACP/Organics

คลัสเตอร์อุตสาหกรรมสมุนไพร

(จังหวัดสระบุรี นครปฐม จันทบุรี และปราจีนบุรี)

เกษตรกรขาดความรู้ และนวัตกรรมในการแปรรูปสมุนไพรให้ได้มาตรฐาน

คลัสเตอร์ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงามและการแพทย์แผนไทย

(จังหวัดสงขลา สุราษฎร์ธานี อุดรธานี พิษณุโลก และเชียงราย)

ดำเนินการพัฒนาร่วมกับวิสาหกิจชุมชน และภาคประชาชน ในการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวใหม่ แต่ยังคงประสบปัญหาด้านการบริหารจัดการ เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวจำนวนมาก และขาดการจัดเก็บข้อมูลรายได้จากผลิตภัณฑ์สมุนไพรที่เกิดจากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพฯ

ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะระดับนโยบาย

ปัญหาอุปสรรค

1. แผนแม่บทแห่งชาติ ว่าด้วยการพัฒนาสมุนไพร ปี 2560 – 2564 ขาดความชัดเจนในรายละเอียดเกี่ยวกับบทบาท ภารกิจ หน้าที่ได้รับผิดชอบ ตัวชี้วัดของหน่วยงานที่รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับกระทรวง กรม และจังหวัด ในการขับเคลื่อนแต่ละยุทธศาสตร์ มาตรการ และแผนงาน ส่งผลให้หน่วยงานไม่สามารถวางกรอบ แนวทางแผนงาน/โครงการ ในการสนับสนุนการขับเคลื่อน โครงการเมืองสมุนไพร (Herbal City) ได้

ข้อเสนอแนะระดับนโยบาย

1. กระทรวงสาธารณสุข โดยคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ควรกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ มาตรการ แผนงาน/โครงการ รายละเอียดตัวชี้วัด รวมถึงภารกิจของหน่วยงานที่รับผิดชอบทุกระดับในแต่ละตัวชี้วัด/ มาตรการ ให้ชัดเจน ทั้งนี้ เพื่อให้การขับเคลื่อนการพัฒนา เมืองสมุนไพร เกิดการบูรณาการระหว่างหน่วยงานตั้งแต่ ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง อันจะส่งผลให้ผลิตภัณฑ์ สมุนไพรไทยได้รับการพัฒนา สามารถสร้างมูลค่าทาง เศรษฐกิจของประเทศได้อย่างยั่งยืน

ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะระดับนโยบาย (ต่อ)

ปัญหาอุปสรรค

2. การพัฒนาเมืองสมุนไพร (Herbal City) ในระดับจังหวัด ไม่สามารถขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดได้ เนื่องจาก

2.1 ขาดการบูรณาการความร่วมมือจากหน่วยงาน ภาคส่วนต่าง ๆ ในระดับพื้นที่อย่างต่อเนื่อง

2.2 งบประมาณที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับพื้นที่ ใช้ในการสนับสนุนการขับเคลื่อนเมืองสมุนไพรไม่เพียงพอหรือไม่ได้รับการจัดสรร

ข้อเสนอแนะระดับนโยบาย

2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรดำเนินการ ดังนี้

2.1 กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรม ควรกำหนดนโยบาย แนวทางปฏิบัติในการสนับสนุน ส่งเสริมการขับเคลื่อนเมืองสมุนไพรตามภารกิจของหน่วยงานให้ชัดเจน รวมถึงควรจัดสรรงบประมาณรองรับการสนับสนุนการขับเคลื่อนโครงการเมืองสมุนไพร ของหน่วยงานในสังกัดในระดับพื้นที่

2.2 กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ ควรมุ่งเน้นการประชาสัมพันธ์ เสริมสร้างภาพลักษณ์ และสร้างการรับรู้/การใช้ประโยชน์เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สมุนไพรท้องถิ่นให้เป็นที่รู้จัก เพื่อให้สาธารณชนมีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับประโยชน์สรรพคุณ ตลอดจนการใช้ประโยชน์จากสมุนไพรที่ถูกต้องตามมาตรฐานสาธารณสุข เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและส่งเสริมภาพลักษณ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรให้เป็นที่ยอมรับในวงกว้าง และทำให้ผู้บริโภคเกิดความเชื่อมั่น อันจะทำให้ผู้ประกอบการสามารถขยายตลาดได้ในระยะยาว ทั้งนี้จะต้องส่งเสริมให้ผลิตภัณฑ์ได้รับการรับรองคุณภาพมาตรฐาน GAP/Organics ให้เพิ่มขึ้น

ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะระดับนโยบาย (ต่อ)

ปัญหาอุปสรรค	ข้อเสนอแนะระดับนโยบาย
	<p>2.3 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ควรส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรในรูปแบบเกษตรแปลงใหญ่ หรือในโรงเรือนที่สามารถควบคุมการเพาะปลูกสมุนไพรที่ได้มาตรฐาน</p> <p>2.4 กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ควรบูรณาการร่วมกันในการส่งเสริมการวิจัย พัฒนา สร้างนวัตกรรมในการผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพรที่มีความหลากหลาย มีคุณภาพได้มาตรฐาน เพื่อพัฒนาสมุนไพรให้เป็นที่ทางเลือกของการรักษา สุขภาพ และเพื่อให้เกิดการยอมรับ สร้างความเชื่อมั่น และเห็นคุณค่าของพืชสมุนไพรให้มากยิ่งขึ้น</p> <p>2.5 กระทรวงพาณิชย์ ควรส่งเสริมการจัดหาช่องทางการตลาด สนับสนุนด้านบรรจุภัณฑ์ เพื่อให้กลุ่มผู้ผลิตสมุนไพรได้มีช่องทางการตลาด ทั้งในและต่างประเทศเพิ่มขึ้น รวมถึงควรส่งเสริมให้ผู้ประกอบการ จัดทะเบียนเครื่องหมายการค้าผลิตภัณฑ์สมุนไพร ในประเทศ และต่างประเทศ เพื่อป้องกันการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา</p>

ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะระดับนโยบาย (ต่อ)

ปัญหาอุปสรรค	ข้อเสนอแนะระดับนโยบาย
	<p>2.6 กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ควรประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรไปยังกลุ่มเป้าหมายที่สนใจท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ท่องเที่ยวชุมชน ชมวิถีธรรมชาติ</p> <p>2.7 กระทรวงศึกษาธิการ ควรกำหนดหลักสูตรการเรียนการสอนเกี่ยวกับพืชสมุนไพรที่มีแหล่งกำเนิดในประเทศไทย โดยบรรจุในหลักสูตร ตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษา เพื่อให้เด็กนักเรียนได้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับ ชนิดและประโยชน์ของพืชสมุนไพรแต่ละชนิดและแหล่งกำเนิดของ พืชสมุนไพรและเกิดการต่อยอดสมุนไพรไทยของเยาวชนในอนาคต</p>
<p>3. ฐานข้อมูลการปลูกสมุนไพร มีหลายหน่วยงานจัดเก็บ และมีรูปแบบและ รายละเอียดการจัดเก็บที่แตกต่างกัน ขาดการบูรณาการร่วมกัน ส่งผลให้ไม่สามารถ นำข้อมูลมาใช้ประกอบการวางแผนพัฒนา เมืองสมุนไพรได้</p>	<p>3. กระทรวงสาธารณสุข ควรเป็นหน่วยงานหลักในการรวบรวม และ จัดเก็บข้อมูลการปลูกสมุนไพรเพื่อให้เกิดความครบถ้วน และข้อมูล เป็นปัจจุบัน</p>

3.5 การขอใช้สิทธิเสียภาษีในอัตราศูนย์ สำหรับสุราสามทับที่นำไปใช้ ในการอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์สมุนไพร

- คณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติได้ขอความร่วมมือกระทรวงการคลัง โดยกรมสรรพสามิต ให้ใช้สิทธิเสียภาษีในอัตราศูนย์ สำหรับสุราสามทับที่นำไปใช้ในการอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์สมุนไพร ตามหนังสือคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ ที่ สธ 0509/2 ลงวันที่ 29 มกราคม 2564
- กุมภาพันธ์ – พฤศจิกายน 2564 ศึกษาและรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อประกอบการพิจารณา
- ขณะนี้อยู่ระหว่างกรมสรรพสามิตพิจารณา

ระเบียบวาระที่ 4 เรื่องสืบเนื่องเพื่อพิจารณา

4.1 (ร่าง) ประกาศคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ เรื่อง มาตรการส่งเสริม การผลิตสมุนไพรเพื่อใช้ เป็นวัตถุดิบในการผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพร ตามแนวทาง เกษตรปลอดภัย พ.ศ.

โดย รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตรที่ได้รับมอบหมาย (ผู้ช่วยเลขานุการ)

4.2 การปรับปรุงยุทธศาสตร์ ภายใต้อ่าง (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2566 – 2570

โดย ปลัดกระทรวงสาธารณสุข (ประธานอนุกรรมการยุทธศาสตร์สมุนไพรแห่งชาติ)

4.3 โครงการสำคัญภายใต้อ่าง (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2566 - 2570

4.3.1 โครงการสำคัญของยุทธศาสตร์ที่ 1

โดย ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ประธานอนุกรรมการวัตถุดิบสมุนไพร)

4.3.2 โครงการสำคัญของยุทธศาสตร์ที่ 2

โดย ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม (ประธานอนุกรรมการส่งเสริมอุตสาหกรรมฯ)

4.3.3 โครงการสำคัญของยุทธศาสตร์ที่ 3

โดย ปลัดกระทรวงพาณิชย์ (ประธานอนุกรรมการส่งเสริมภาพลักษณ์และการตลาดสมุนไพร)

4.3.4 โครงการสำคัญของยุทธศาสตร์ที่ 5 (ประเด็นการวิจัย)

โดย ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ประธานอนุกรรมการวิจัยฯ)

4.3.5 โครงการสำคัญของยุทธศาสตร์ที่ 4 และยุทธศาสตร์ที่ 5 (ยกเว้นประเด็นการวิจัย)

โดย ปลัดกระทรวงสาธารณสุข (ประธานอนุกรรมการยุทธศาสตร์สมุนไพรแห่งชาติ)

4.1 (ร่าง) ประกาศคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ

เรื่อง มาตรการส่งเสริมการผลิตสมุนไพรเพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพร
ตามแนวทางเกษตรปลอดภัย พ.ศ.

- 1
- พระราชบัญญัติผลิตภัณฑ์สมุนไพร พ.ศ. 2562 กำหนดให้มีกฎหมายลำดับรองที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการผลิตสมุนไพร
 - คณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ มอบหมายให้ คณะอนุกรรมการวัตถุดิบสมุนไพรพิจารณาจัดทำ (ร่าง) ประกาศ คณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ เรื่อง มาตรการส่งเสริมการผลิตสมุนไพรเพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพร

- 2
- คณะอนุกรรมการวัตถุดิบสมุนไพร ซึ่งมีปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธาน มอบหมายให้กรมส่งเสริมการเกษตร ดำเนินการ กรมส่งเสริมการเกษตรจัดทำร่าง “ประกาศคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ เรื่อง มาตรการส่งเสริมการผลิตสมุนไพรเพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพร ตามแนวทางเกษตรปลอดภัย พ.ศ.

การจัดทำ (ร่าง) ประกาศคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ

เรื่อง มาตรการส่งเสริมการผลิตสมุนไพรเพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพรตามแนวทางเกษตรปลอดภัย พ.ศ.

เนื้อหาร่าง ประกาศคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ เรื่อง มาตรการส่งเสริมการผลิตสมุนไพรเพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพร พ.ศ. ประกอบด้วย 2 เรื่องหลัก ได้แก่

- 3
- 1) การขอรับการส่งเสริมและสนับสนุน
 - 2) การส่งเสริมและสนับสนุน

- 4
- การพิจารณา ได้นำเสนอ (ร่าง) ประกาศดังกล่าว ได้ให้คณะอนุกรรมการวัตถุดิบสมุนไพรพิจารณาในที่ประชุม 2 ครั้ง
- ประชุมคณะอนุกรรมการวัตถุดิบสมุนไพร ครั้งที่ 2/2564 เมื่อ 9 มิถุนายน 2564
 - ประชุมคณะอนุกรรมการวัตถุดิบสมุนไพร ครั้งที่ 3/2564 เมื่อ 1 ธันวาคม 2564

(ร่าง) ประกาศคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ

เรื่อง มาตรการส่งเสริมการผลิตสมุนไพรเพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพร
ตามแนวทางเกษตรปลอดภัย พ.ศ.

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไข รวมถึงมาตรการการส่งเสริมการผลิตสมุนไพรเพื่อใช้เป็น
วัตถุดิบในการผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพรตามแนวทางเกษตรปลอดภัย ตามพระราชบัญญัติผลิตภัณฑ์สมุนไพร พ.ศ. 2562

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 10 (9) และมาตรา 77 แห่งพระราชบัญญัติผลิตภัณฑ์สมุนไพร
พ.ศ. 2562 คณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ จึงออกประกาศ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศ
คณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ เรื่อง มาตรการ
ส่งเสริมการผลิตสมุนไพรเพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิต
ผลิตภัณฑ์สมุนไพรตามแนวทางเกษตรปลอดภัย พ.ศ.”

ข้อ 2 ประกาศนี้ให้ใช้บังคับ
ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ 3 ตามประกาศ

“ผู้ประกอบการผลิตสมุนไพร” หมายถึงผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน หรือผู้ประกอบการที่เป็นเกษตรกร

“สมุนไพร” หมายถึง รายชื่อและปริมาณของสมุนไพรที่อธิบดีกรมการแพทย์แผนไทยฯ ประกาศ

“แนวทางเกษตรปลอดภัย” หมายถึง ระบบการผลิตทางการเกษตรที่ทำให้ผลผลิตมีความปลอดภัยจากสารพิษ หรือการปนเปื้อนของสารเคมี หรือโลหะหนักที่จะมีผลต่อผู้บริโภค

ข้อ 4 การขอรับการส่งเสริมและสนับสนุน ผู้ประกอบการผลิตสมุนไพรที่ประสงค์ขอรับการส่งเสริมและสนับสนุน

- 1) ต้องได้รับใบรับรองการแจ้งเป็นผู้ประกอบการผลิตสมุนไพร
- 2) เป็นผู้ประกอบการที่ขอรับการส่งเสริมสนับสนุนตามข้อ 5 ของประกาศคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ
- 3) ต้องเป็นกิจกรรมหรือโครงการที่อยู่ภายใต้แผนงานโครงการที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ที่กรมการแพทย์แผนไทยฯ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้จัดทำ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 10 (9) และมาตรา 77 แห่งพระราชบัญญัติผลิตภัณฑ์สมุนไพร พ.ศ. 2562 คณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ จึงออกประกาศ ดังต่อไปนี้

ข้อ 5 การส่งเสริมและสนับสนุน ตามประกาศนี้ ให้ดำเนินการตาม ข้อ 7 ของประกาศคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขการส่งเสริมผู้ประกอบการ พ.ศ. 2563 แห่งพรบ.ผลิตภัณฑ์สมุนไพร พ.ศ. 2562

ข้อ 6 ให้ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นผู้รักษาการ และมีอำนาจในการวินิจฉัยชี้ขาด การปฏิบัติตามประกาศนี้ คำวินิจฉัยให้เป็นที่สุด

การดำเนินงานส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตวัตถุดิบสมุนไพร เพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพร ตามแนวทางเกษตรปลอดภัย พ.ศ.

- ของหน่วยงานในคณะอนุกรรมการวัตถุดิบสมุนไพรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตสมุนไพร เพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพร

ด้าน	การดำเนินงาน	หน่วยงาน
1.ด้านการวางแผนการผลิต	1.1 การสนับสนุนข้อมูลแผนที่ความเหมาะสมของที่ดิน สำหรับการปลูกสมุนไพร	กรมพัฒนาที่ดิน สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) (สวก.)
	1.2 การสนับสนุนข้อมูลการขึ้นทะเบียนเกษตรกรกร พื้นที่ปลูก และการจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชน	กรมส่งเสริมการเกษตร

การดำเนินงานส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตวัตถุดิบสมุนไพร เพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพร ตามแนวทางเกษตรปลอดภัย พ.ศ.

ด้าน	การดำเนินงาน	หน่วยงาน
2. ด้านการผลิต	<p>2.1 การส่งเสริมการใช้สมุนไพรพันธุ์ดี สายพันธุ์ที่มีคุณภาพ มีศักยภาพสูง เพื่อให้ผลผลิตตรงตามความต้องการของตลาด</p>	<p>กรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมป่าไม้</p>
	<p>2.2 การส่งเสริมให้มีแหล่งรวบรวมและจำหน่ายพันธุ์สมุนไพร เพื่อให้เกษตรกรเข้าถึงง่าย ได้พันธุ์ดี ตามความต้องการของตลาด</p>	<p>กรมส่งเสริมการเกษตร กรมวิชาการเกษตร กรมป่าไม้ องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ (ออป.)</p>

การดำเนินงานส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตวัตถุดิบสมุนไพร เพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพร ตามแนวทางเกษตรปลอดภัย พ.ศ.

ด้าน	การดำเนินงาน	หน่วยงาน
2. ด้านการผลิต (ต่อ)	<p>2.3 การให้คำแนะนำการปลูก การดูแลรักษา การเก็บเกี่ยว การแปรรูปสมุนไพร และจัดทำเอกสารคู่มือการปลูกสมุนไพรเพื่อเผยแพร่ให้กับผู้ประกอบการผลิตสมุนไพร</p>	<p>กรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กรมพัฒนาที่ดิน กรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) (สวก.) กรมป่าไม้ สำนักงานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.)</p>
	<p>2.4 การส่งเสริมสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและพัฒนากระบวนการผลิต การเก็บเกี่ยว และการแปรรูปสมุนไพร</p>	<p>กรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) (สวก.)</p>

การดำเนินงานส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตวัตถุดิบสมุนไพร เพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพร ตามแนวทางเกษตรปลอดภัย พ.ศ.

ด้าน	การดำเนินงาน	หน่วยงาน
3. ด้านมาตรฐานคุณภาพการผลิต	3.1 การจัดทำแนวทางการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการปลูกพืชสมุนไพร รายชนิด (Good Agricultural Practices : GAP)	สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (มกอช.) สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) (สวก.) กรมวิชาการเกษตร กรมป่าไม้
	3.2 การให้คำแนะนำ คำปรึกษาและการตรวจรับรองมาตรฐานคุณภาพการผลิตพืชสมุนไพร (GAP/อินทรีย์/PGS)	กรมส่งเสริมการเกษตร กรมวิชาการเกษตร
	3.3 การพัฒนาห้องปฏิบัติการให้ผ่านการรับรองมาตรฐาน ISO 17025 เพื่อรองรับการตรวจสอบคุณภาพวัตถุดิบสมุนไพร	กรมวิชาการเกษตร กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

การดำเนินงานส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตวัตถุดิบสมุนไพร เพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพร ตามแนวทางเกษตรปลอดภัย พ.ศ.

ด้าน	การดำเนินงาน	หน่วยงาน
4. ด้านการสร้างความเข้มแข็งของผู้ประกอบการและการตลาดสมุนไพร	<p>4.1 การส่งเสริมและการอนุรักษ์การผลิตพืชสมุนไพร อุตสาหกรรมเฉพาะถิ่น หายาก เพื่อผลิตเป็นสินค้าสำคัญทางเศรษฐกิจของชุมชน</p>	<p>กรมป่าไม้ กรมทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ (ออป.) กรมวิชาการเกษตร (สวพ)</p>
	<p>4.2 การส่งเสริมการสร้างสวนป่าสมุนไพรเพื่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ สร้างความสมดุลทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน</p>	<p>กรมป่าไม้ กรมทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ (ออป.)</p>
	<p>4.3 การสร้างแหล่งเรียนรู้ด้านสมุนไพรครบวงจร เพื่อถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับสมุนไพรและภูมิปัญญาการใช้สมุนไพร</p>	<p>กรมส่งเสริมการเกษตร กรมวิชาการเกษตร สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม สำนักงานพิพิธภัณฑสถานเกษตรเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) กรมป่าไม้ สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (สวพส.)</p>

การดำเนินงานส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตวัตถุดิบสมุนไพร เพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพร ตามแนวทางเกษตรปลอดภัย พ.ศ.

ด้าน	การดำเนินงาน	หน่วยงาน
4. ด้านการสร้างความเข้มแข็งของผู้ประกอบการและการตลาดสมุนไพร (ต่อ)	<p>4.4 การส่งเสริมสนับสนุนการรวมกลุ่มผู้ประกอบการผลิตสมุนไพร ตามความพร้อมและสมัครใจ เพื่อให้เกิดการพัฒนาและการบริหารจัดการด้านการผลิตและการตลาดอย่างเป็นระบบ</p> <p>4.5 การส่งเสริมการใช้ตลาดกลางวัตถุดิบสมุนไพร และตลาดอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเป็นแหล่งจำหน่ายวัตถุดิบสมุนไพรที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน และราคาเป็นธรรม ร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมพัฒนาที่ดิน สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) (สวก).</p>
		<p>กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (มกอช.) องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร (อตก) สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์</p>

การดำเนินงานส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตวัตถุดิบสมุนไพร เพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพร ตามแนวทางเกษตรปลอดภัย พ.ศ.

ด้าน	การดำเนินงาน	หน่วยงาน
5. ด้านการวิจัยพัฒนา	5.1 การวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมุนไพรในด้านการผลิต การแปรรูป และการนำไปใช้ประโยชน์	กรมวิชาการเกษตร สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) (สวก.) สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (สวพส.) กรมป่าไม้ สำนักงานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สวทช.)
	5.2 การพัฒนาฐานข้อมูลการผลิตพืชสมุนไพรเพื่อเชื่อมโยงกับระบบสารสนเทศของกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก	สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมพัฒนาที่ดิน สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) (สวก.) กรมป่าไม้ กรมวิชาการเกษตร

ข้อเสนอเพื่อพิจารณา

1. เห็นชอบ (ร่าง) ประกาศคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ เรื่อง มาตรการส่งเสริม การผลิตสมุนไพรเพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพร ตามแนวทาง เกษตรปลอดภัย พ.ศ.
2. มอบหมายให้กรมส่งเสริมการเกษตร เสนอประธานกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ ลงนามต่อไป

แผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ

ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2560-2565

- Theme: Regulation & Policy Formulation
- สร้างกลไกสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาสมุนไพรไทย (นโยบาย/ทิศทางการวิจัย/แก้ไขกฎระเบียบ)
- ส่งเสริมการผลิตวัตถุดิบและการรับรองคุณภาพ
- ผลักดันให้เกิดการใช้สมุนไพรเพื่อการรักษาโรค

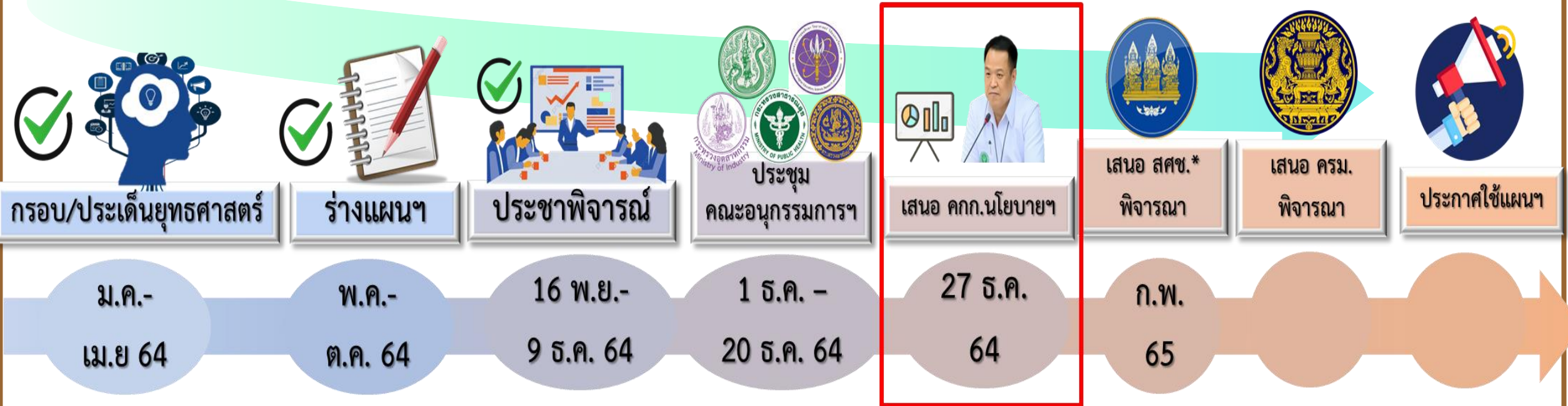
ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2566-2570

- Theme: Drive for Impact
- คัดเลือกจุดคานงัดการพัฒนาอุตสาหกรรมสมุนไพร (จุดเน้นยุทธศาสตร์) 10 ประเด็น
- ขับเคลื่อนด้วยกลไกการตลาด
- ขยายการรับรู้สมุนไพรในวงกว้าง

แนวทางการดำเนินงานยกร่างแผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2566-2570

ในคราวประชุมคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ ครั้งที่ 2/2563 เมื่อวันที่ 24 ธันวาคม 2563 ณ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ที่ประชุมมีมติเห็นชอบกระบวนการดำเนินงานยกร่างแผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2566 - 2570

ยุทธศาสตร์ชาติ: ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน พ.ศ. 2561 -2580

Z

เป้าหมายการพัฒนา: ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น

การเกษตรสร้างมูลค่า:
เกษตรชีวภาพ

อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต:
อุตสาหกรรมชีวภาพ

การสร้าง ความหลากหลายด้านการท่องเที่ยว:
ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 -2580 (ในปี 2566 – 2570)

Y1

ประเด็นการเกษตร: ตัวชี้วัดของเป้าหมาย

ประเด็นอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต:
ตัวชี้วัดของเป้าหมาย

ประเด็นการท่องเที่ยว: ตัวชี้วัดของเป้าหมาย
สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านการท่องเที่ยวต่อ
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ เพิ่มขึ้น 25%

- (1) อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในสาขาเกษตร เฉลี่ย 3% ต่อปี
- (2) อัตราผลิตภาพการผลิตของภาคเกษตรเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 1% ต่อปี

- (1) อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในสาขาอุตสาหกรรม เฉลี่ย 4.8% ต่อปี
- (2) อัตราผลิตภาพการผลิตของภาคอุตสาหกรรมขยายตัวเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 5.3% ต่อปี

แผนย่อยเกษตรชีวภาพ: ตัวชี้วัดของเป้าหมายของแผนย่อย
อัตราการขยายตัวเฉลี่ยของมูลค่าของสินค้าเกษตรชีวภาพ 5%

แผนย่อยอุตสาหกรรมชีวภาพ: ตัวชี้วัดของเป้าหมายของแผนย่อย
อัตราการขยายตัวเฉลี่ยของมูลค่าของสินค้าอุตสาหกรรมชีวภาพ 10%

แผนย่อยการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม
และแพทย์แผนไทย: ตัวชี้วัด
อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพขยายตัว 8%

Y2

ประเด็นการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม:
ตัวชี้วัดของเป้าหมาย

แผนย่อยแผนย่อยการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม
ด้านเศรษฐกิจ: ตัวชี้วัดของเป้าหมายของแผนย่อย

อัตราการขยายตัวของ ภาคอุตสาหกรรมการผลิต และบริการที่สร้าง
มูลค่า เพิ่มสูงขึ้นจากการวิจัย เฉลี่ย 5% ต่อปี

(ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 พ.ศ. 2566 -2570

Y1

เป้าหมายที่ 1 การปรับโครงสร้างภาคการผลิตและบริการสู่เศรษฐกิจฐานนวัตกรรม:
ตัวชี้วัด ได้แก่ รายได้ประชาชาติต่อหัว 8,800 เหรียญสหรัฐ ในปี 2570

Y2

หมวดหมู่ที่ 1 ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้าน
สินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง

หมวดหมู่ที่ 2 ไทยเป็นจุดหมายของการ
ท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน

หมวดหมู่ที่ 4 ไทยเป็นศูนย์กลางทาง
การแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูง

(ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2566 -2570

X1

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การส่งเสริมการผลิตและแปรรูปวัตถุดิบ
สมุนไพรที่มีคุณภาพและมาตรฐาน

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพ
ของผู้ประกอบการและอุตสาหกรรม
สมุนไพรตลอดห่วงโซ่อุปทาน

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การส่งเสริมการตลาดผลิตภัณฑ์
สมุนไพร

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การส่งเสริมการบริโภคผลิตภัณฑ์สมุนไพรอย่างเหมาะสม

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาระบบนิเวศที่สนับสนุนการขับเคลื่อนการพัฒนา
สมุนไพรไทยอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

X2

แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมพืช
กัญชงสู่เชิงพาณิชย์ (พ.ศ. 2566 -2570)

(ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนา
ประเทศไทย ด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. 2564 -2570

X3

(ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านสมุนไพร แห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2566 -2570

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การส่งเสริมการผลิตและแปรรูปวัตถุดิบสมุนไพรที่มีคุณภาพและมาตรฐาน
เป้าหมาย 1) ผลิตวัตถุดิบ เข้าสู่ Supply Chain
2) มูลค่าและมาตรฐานวัตถุดิบเพิ่มขึ้น

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพของผู้ประกอบการและอุตสาหกรรมสมุนไพร ตลอดห่วงโซ่อุปทาน
เป้าหมาย 1) อุตสาหกรรมสารสกัดขยายตัว
2) ผู้ประกอบการ SMEs มีผลิตภาพเพิ่มขึ้น

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การส่งเสริมการตลาดผลิตภัณฑ์สมุนไพร
เป้าหมาย 1) เป็น ASEAN Herbal Hub
2) มีตราสัญลักษณ์คุณภาพและเป็นที่ยอมรับ
3) ส่งเสริมภาพลักษณ์ของสมุนไพรไทยควบคู่กับอาหาร

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การส่งเสริมการบริโภคผลิตภัณฑ์สมุนไพรอย่างเหมาะสม
เป้าหมาย 1) ผู้บริโภคมีทัศนคติที่ดีต่อผลิตภัณฑ์สมุนไพร
2) มีการบริโภคผลิตภัณฑ์สมุนไพรอย่างเหมาะสม
3) มีระบบรับรองกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพร
4) ขนาดตลาดผลิตภัณฑ์ Herbal Champions และผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาไทยเพิ่มขึ้น

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาระบบนิเวศที่สนับสนุนการขับเคลื่อนการพัฒนาสมุนไพรไทยอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน
เป้าหมาย 1) มีการลงทุนการวิจัยและนวัตกรรมสมุนไพรไทยเพิ่มขึ้น
2) มีห้องปฏิบัติการเพียงพอ
3) การติดตามและประเมินผลการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมสมุนไพรไทยด้วยข้อมูล
4) การพัฒนาสมุนไพรเชิงพื้นที่

หน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก

ข้อเสนอเพื่อพิจารณา

1. ขอความเห็นชอบต่อ (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2566 - 2570
2. มอบหมายฝ่ายเลขานุการดำเนินการเสนอ (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2566 - 2570 ต่อสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตามขั้นตอนต่อไป

(ร่าง) แผนปฏิบัติการฯ

4.3 โครงการสำคัญภายใต้แผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2566 – 2570

4.3.1 โครงการสำคัญของยุทธศาสตร์ที่ 1

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมการผลิตและแปรรูปวัตถุดิบสมุนไพรให้มีคุณภาพและมาตรฐาน

<p>เป้าประสงค์ (Objective) ของยุทธศาสตร์</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) ส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพร แปรรูปวัตถุดิบสมุนไพรเบื้องต้นอย่างมีคุณภาพ และได้มาตรฐาน 2) ส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีในกระบวนการผลิตและแปรรูป 3) ส่งเสริมการซื้อขายที่สามารถสะท้อนกลไกตลาดได้อย่างเหมาะสม ร่วมกับการมีกลไกการรับรองคุณภาพของวัตถุดิบและวัตถุดิบแปรรูปเบื้องต้น 	<p>ตัวชี้วัดของผลลัพธ์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ในปี 2570 พื้นที่ปลูกสมุนไพรได้มาตรฐาน ไม่น้อยกว่า 50,000 ไร่ 2) แผนที่ความเหมาะสมของที่ดินสำหรับพืชสมุนไพร 30 พืช 3) กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน สหกรณ์ มีการแปรรูปสมุนไพรเบื้องต้นที่มีคุณภาพได้มาตรฐานตามความต้องการของตลาด อย่างน้อย 60 แห่ง 4) มีการผลิตสมุนไพรครบวงจรเชื่อมโยงกับห่วงโซ่อุปทาน (Supply chain) ในประเทศอย่างน้อย 5 แห่ง 5) ห้องปฏิบัติการที่ให้บริการตรวจคุณภาพวัตถุดิบสมุนไพรผ่านการรับรองมาตรฐาน ISO17025 ในปี 2570 ไม่น้อยกว่า 8 แห่ง 6) ระบบฐานข้อมูลพืชสมุนไพร อย่างน้อย 1 ฐาน 7) เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรร้อยละ 5 จากการส่งเสริมการผลิตสามารถเข้าสู่ระบบตลาดออนไลน์หรือตลาดรับวัตถุดิบสมุนไพรหรือตลาดสมุนไพรชุมชน
<p>เป้าหมาย (Targets) ของยุทธศาสตร์</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) มีผลผลิตวัตถุดิบสมุนไพรที่ได้มาตรฐานเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ของปริมาณผลผลิตรวมจากฐานข้อมูลของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 2) มูลค่าการผลิตวัตถุดิบสมุนไพรที่ได้รับการรับรองมาตรฐานเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 3 ของจำนวนที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน ปี 2565 	

<p>มาตรการ</p>	<p>มาตรการที่ 1 ส่งเสริมการจัดการด้านการผลิตวัตถุดิบคุณภาพในห่วงโซ่อุปทาน</p>	<p>มาตรการที่ 2 สนับสนุนการพัฒนา กลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ และวิสาหกิจชุมชนให้เกิดการสร้างเครือข่าย</p>	<p>มาตรการที่ 3 ยกระดับคุณภาพวัตถุดิบและส่งเสริมการแปรรูปภายหลังการเก็บเกี่ยวอย่างมีมาตรฐานด้วยเทคโนโลยี</p>	<p>มาตรการที่ 4 ส่งเสริมระบบตลาดกลาง และตลาดอิเล็กทรอนิกส์ (E-Market) รวมทั้งเครือข่ายผู้รับซื้อ วัตถุดิบและสมุนไพรแปรรูป</p>
	<p>แผนงานที่ 1: ส่งเสริมการผลิตพืชสมุนไพรให้ได้มาตรฐาน GAP หรือเกษตรอินทรีย์ หรือมาตรฐานอื่นของพืชสมุนไพร</p>	<p>แผนงานที่ 1: สนับสนุนการพัฒนา กลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชนให้เกิดการสร้างเครือข่ายด้านการผลิตสมุนไพร</p>	<p>แผนงานที่ 1: ยกระดับมาตรฐานการปฏิบัติการในห้องปฏิบัติการให้ได้ GLP (Good Laboratory Practice)</p>	<p>แผนงานที่ 1: ส่งเสริมการตลาดด้วยระบบตลาดกลาง และตลาดอิเล็กทรอนิกส์สำหรับวัตถุดิบสมุนไพร</p>
	<p>แผนงานที่ 2: วิจัยและพัฒนาพืชสมุนไพร และอนุรักษพันธุ์พืชสมุนไพรประจำถิ่น หรือพืชสมุนไพรหายาก</p>	<p>แผนงานที่ 2: สนับสนุนเครือข่ายการตลาดในกลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ และวิสาหกิจชุมชน</p>	<p>แผนงานที่ 2: ส่งเสริมการนำมาตรฐานสินค้าเกษตรตามกลุ่มที่ใช้ของพืช</p>	<p>แผนงานที่ 2: ส่งเสริมให้เกิดเครือข่ายผู้รับซื้อวัตถุดิบและสมุนไพรแปรรูป ที่เชื่อมโยงกับกลุ่มเกษตรกร/เกษตรกรรายย่อย</p>
	<p>แผนงานที่ 3: ปรับเปลี่ยนพื้นที่จากการทำเกษตรมูลค่าต่ำและไม่เหมาะสมกับพื้นที่ไปสู่การปลูกพืชสมุนไพรที่มีมูลค่าสูง</p>	<p>แผนงานที่ 3: ส่งเสริมเครือข่ายการแปรรูปสมุนไพรเบื้องต้น ในกลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ และวิสาหกิจชุมชน</p>		<p>แผนงานที่ 3: ขยายตลาดและเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรสมุนไพรไปสูุ่ตสาหกรรมอาหารมูลค่าสูง</p>
	<p>แผนงานที่ 4: มีการจัดทำระบบฐานข้อมูลการผลิตสมุนไพรให้มีความเชื่อมโยง</p>	<p>แผนงานที่ 4: ส่งเสริมเครือข่ายผู้ประกอบการเกษตรกรอัจฉริยะ</p>		

- กสก.
- กวก.
- มกช.
- ส.ป.ก.
- สปกช.
- สวพส.
- ปศ.
- สศก.
- พด.
- กสส.
- กสก.
- กวก.
- มกช.
- ส.ป.ก.
- สปกช.
- สศก.
- กสส.
- พณ
- สร.

- กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
- กรมอุทยานสัตว์ป่าและพันธุ์พืช
- กรมป่าไม้
- สวก.
- สวทช.
- องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมการผลิตและแปรรูปวัตถุดิบสมุนไพรให้มีคุณภาพและมาตรฐาน

ความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์และแผนแม่บท

ยุทธศาสตร์ชาติ (Z) : ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (Y) : การเกษตร

แผนย่อยของแผนแม่บทฯ : เกษตรชีวภาพ

เป้าหมายแผนแม่ท่อย่อย (Y1) : สินค้าเกษตรชีวภาพมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

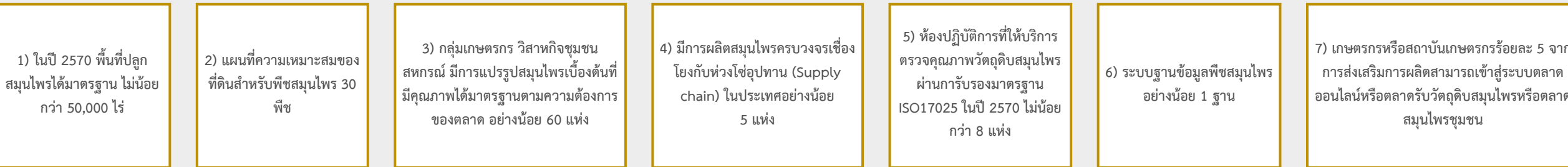
1 เป้าประสงค์ (Objective) ของยุทธศาสตร์

- ส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพร แปรรูปวัตถุดิบสมุนไพรเบื้องต้นอย่างมีคุณภาพ และได้มาตรฐาน
- ส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีในกระบวนการผลิตและแปรรูป
- ส่งเสริมการซื้อขายที่สามารถสะท้อนกลไกตลาดได้อย่างเหมาะสม ร่วมกับการมีกลไกการรับรองคุณภาพของวัตถุดิบและวัตถุดิบแปรรูปเบื้องต้น

2 เป้าหมาย (Targets) ของยุทธศาสตร์

- มีผลผลิตวัตถุดิบสมุนไพรที่ได้มาตรฐานเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ของปริมาณผลผลิตรวมจากฐานข้อมูลของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- มูลค่าการผลิตวัตถุดิบสมุนไพรที่ได้รับการรับรองมาตรฐานเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 3 ของจำนวนที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน ปี 2565

ตัวชี้วัดของผลลัพธ์

1) ในปี 2570 พื้นที่ปลูกสมุนไพรได้มาตรฐาน ไม่น้อยกว่า 50,000 ไร่

2) แผนที่ความเหมาะสมของที่ดินสำหรับพืชสมุนไพร 30 พืช

3) กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน สหกรณ์ มีการแปรรูปสมุนไพรเบื้องต้นที่มีคุณภาพได้มาตรฐานตามความต้องการของตลาด อย่างน้อย 60 แห่ง

4) มีการผลิตสมุนไพรครบวงจรเชื่อมโยงกับห่วงโซ่อุปทาน (Supply chain) ในประเทศอย่างน้อย 5 แห่ง

5) ห้องปฏิบัติการที่ให้บริการตรวจคุณภาพวัตถุดิบสมุนไพรผ่านการรับรองมาตรฐาน ISO17025 ในปี 2570 ไม่น้อยกว่า 8 แห่ง

6) ระบบฐานข้อมูลพืชสมุนไพรอย่างน้อย 1 ฐาน

7) เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรร้อยละ 5 จากการผลิตสามารถเข้าสู่ระบบตลาดออนไลน์หรือตลาดรับวัตถุดิบสมุนไพรหรือตลาดสมุนไพรชุมชน

มาตรการที่ 1 ส่งเสริมการจัดการด้านการผลิตวัตถุดิบคุณภาพในห่วงโซ่อุปทาน

มาตรการที่ 2 สนับสนุนการพัฒนา กลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ และวิสาหกิจชุมชนให้เกิดการสร้างเครือข่าย

มาตรการที่ 3 ยกระดับคุณภาพวัตถุดิบและส่งเสริมการแปรรูปภายหลังการเก็บเกี่ยวอย่างมีมาตรฐานด้วยเทคโนโลยี

มาตรการที่ 4 ส่งเสริมระบบตลาดกลาง และตลาดอิเล็กทรอนิกส์ (E-Market) รวมทั้งเครือข่ายผู้รับซื้อ วัตถุดิบและสมุนไพรแปรรูป

โครงการส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสินค้าสมุนไพรชีวภาพ (กสภ.)

โครงการขับเคลื่อนและยกระดับการผลิตพืชสมุนไพรที่มีศักยภาพ (ส.ภ.ช.)

โครงการส่งเสริมการแปรรูปสมุนไพรด้วยโรงอบพลังงานแสงอาทิตย์ต้นทุนต่ำในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก.)

โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์สมุนไพร (กวก)

โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ - สมุนไพร : ติดตามประเมินผล (สศก.)

โครงการส่งเสริมการผลิตและสร้างเครือข่ายการตลาดพืชสมุนไพรในสถาบันเกษตรกร

โครงการพัฒนามาตรฐานการผลิตยาสมุนไพรและสร้างการยอมรับและความเชื่อของยาสมุนไพร (สธ.)

โครงการขับเคลื่อนเชิงนโยบายด้านสมุนไพรและพัฒนาอุตสาหกรรมตลอดห่วงโซ่มูลค่า (สธ.)

ข้อเสนอเพื่อพิจารณา

1. ขอความเห็นต่อโครงการสำคัญของยุทธศาสตร์ที่ 1 ภายใต้อำเภอ (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2566 – 2570
2. มอบหมายคณะกรรมการวัตถุอันตรายดำเนินการปรับปรุงโครงการสำคัญตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการฯ

4.3.2 โครงการสำคัญของยุทธศาสตร์ที่ 2

มาตรการที่ 1 การส่งเสริมอุตสาหกรรมการผลิตสารสกัดและมาตรฐานสารสกัด

- พัฒนาศักยภาพห้องปฏิบัติการทดสอบวัตถุดิบและสารสกัด สมุนไพรเพื่อรองรับการจัดทำมาตรฐานสารสกัดสมุนไพร 6.7 ล้านบาท กรมวิทยาศาสตร์บริการ
- พัฒนากลไกการกำกับดูแล และส่งเสริมการใช้ประโยชน์สารสกัดสมุนไพร 40 ล้านบาท สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

มาตรการที่ 2 การจัดทำมาตรการรวมทั้งกลไกความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และสถาบันการศึกษาในการส่งเสริมอุตสาหกรรมสารสกัด

- แพลตฟอร์มเชื่อมโยงนวัตกรรมสมุนไพร (Integrated Herbal Innovation Platform) 196.3 ล้านบาท สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.)

มาตรการที่ 3 การส่งเสริมความสามารถและปัจจัยแวดล้อมของผู้ประกอบการผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพร

• การรวมกลุ่มและเชื่อมโยงอุตสาหกรรม (Cluster)	18 ล้านบาท	กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม
• เตรียมความพร้อมต่อยอดพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมพืชกัญชง เพื่อเพิ่มมูลค่าสู่พืชเศรษฐกิจใหม่	50 ล้านบาท	กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม
• พัฒนาผลิตภาพเกษตรอุตสาหกรรมตามยุทธศาสตร์เป้าหมาย	20 ล้านบาท	กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม
• ค่าใช้จ่ายแปรรูปสินค้าเกษตรอุตสาหกรรม 1 จังหวัด 1 ชุมชน (One Province One Agro-Industrial Community : OPOAI-C)	250 ล้านบาท	สำนักงานปลัดกระทรวง อุตสาหกรรม
• พัฒนาและสร้างมูลค่าเพิ่ม OTOP แบบกลุ่มผลิตภัณฑ์ (Cluster) ภายใต้วิถีชุมชนแบบปกติใหม่ (New Normal)	12.5 ล้านบาท	กรมการพัฒนาชุมชน
• ส่งเสริมและสนับสนุนผู้ประกอบการภายใต้พระราชบัญญัติผลิตภัณฑ์สมุนไพร พ.ศ. 2562 เพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขัน	67.5 ล้านบาท	กรมการแพทย์แผนไทย และการแพทย์ทางเลือก
• การขับเคลื่อนระบบการส่งเสริมธุรกิจ MSME ด้วย BCG (BIO-CIRCULAR-GREEN ECONOMY)	74.5 ล้านบาท	สำนักงานวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม

ข้อเสนอเพื่อพิจารณา

1. ขอความเห็นต่อโครงการสำคัญของยุทธศาสตร์ที่ 2 ภายใต้ (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2566 – 2570
2. มอบหมายคณะกรรมการส่งเสริมอุตสาหกรรมและผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์สมุนไพรดำเนินการปรับปรุงโครงการสำคัญตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการฯ

4.3.3 โครงการสำคัญของยุทธศาสตร์ที่ 3

คณะอนุกรรมการส่งเสริมภาพลักษณ์
และการตลาดสมุนไพร

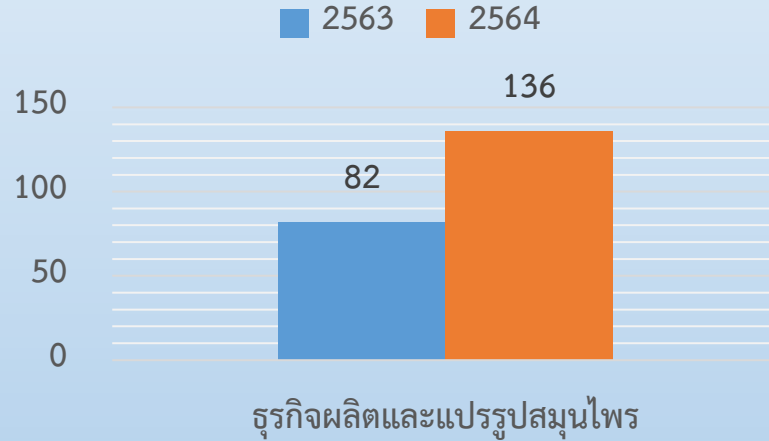
ภาพรวมการตลาดสินค้าสมุนไพรไทยและ ผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้อง

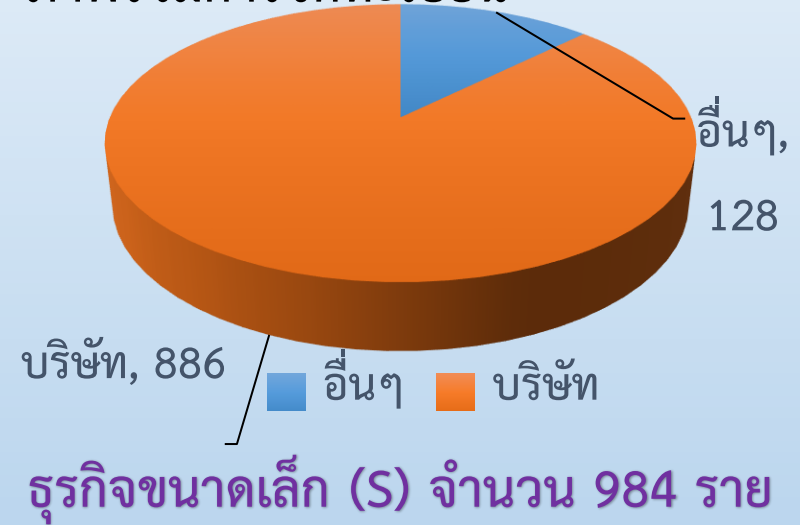
การจดทะเบียนของธุรกิจผลิตและแปรรูปสมุนไพร 11 เดือนแรกของปี 2564

จดทะเบียนตั้งใหม่
ของธุรกิจผลิตและแปรรูปสมุนไพร

ภาพรวมการจดทะเบียน

ผลการศึกษากการสร้างความเข้มแข็งทางการค้า สินค้าสมุนไพรไทยและผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้อง

ตลาดในประเทศ

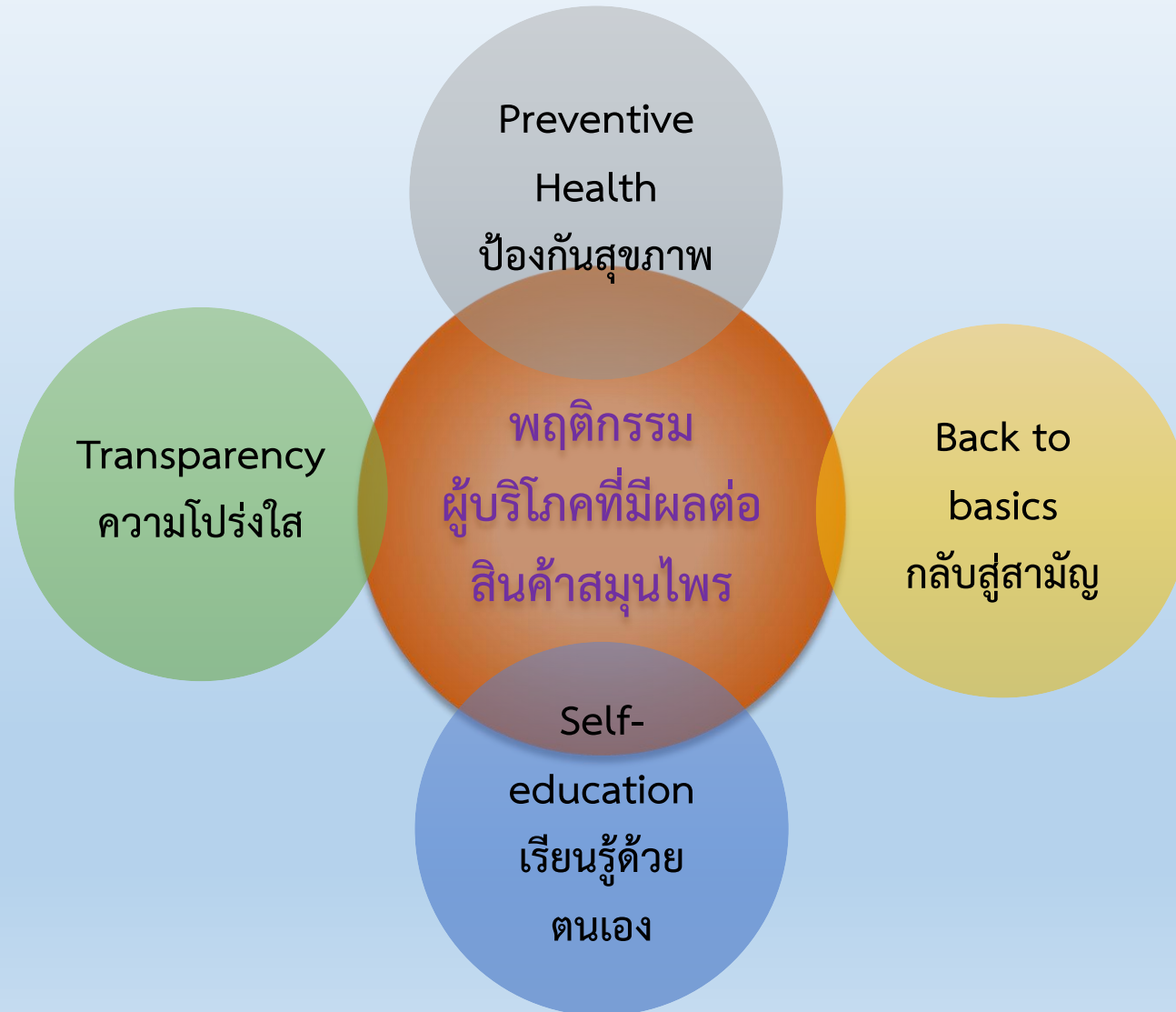
- การเชื่อมโยงอุตสาหกรรมสารสกัดสมุนไพร
- การส่งเสริมตลาดสมุนไพรอินทรีย์ภายในประเทศ
- การมุ่งเน้นการเติบโตจากอุปสงค์ในประเทศ
- การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับตราสัญลักษณ์มาตรฐานด้านสินค้าสมุนไพร
- การเพิ่มช่องทางการตลาดเชิงรุก
- การเชื่อมโยงผลิตภัณฑ์สมุนไพรแปรรูปกับภาคบริการ

ตลาดต่างประเทศ

- การผลักดันสินค้าสมุนไพรไทยในตลาดศักยภาพที่มีมูลค่าการค้าสูง
- การสร้างฐานข้อมูลความต้องการและแนวโน้มพฤติกรรมผู้บริโภค
- การเตรียมความพร้อมเรื่องมาตรการทางกฎหมาย

พฤติกรรมผู้บริโภคที่มีผลต่อสินค้าสมุนไพร

แผนการดำเนินงานตาม (ร่าง) ยุทธศาสตร์ภายใต้แผนปฏิบัติการ
ด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2566 – 2570
ในยุทธศาสตร์ที่ 3 ส่งเสริมการตลาดผลิตภัณฑ์สมุนไพร

มาตรการที่ ๑

ผลักดันให้สมุนไพรไทยเป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์
ประเทศด้านอาหารและวัฒนธรรมไทย

1. ชูสรรพคุณสมุนไพรไทย
ควบคู่กับอาหารไทย
ตอกย้ำครัวไทยสู่ครัวโลก
2. ปั้นเมืองสมุนไพร
สู่การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ
3. สร้างพลัง Soft Power
เชื่อมสมุนไพร ผ่านการถ่ายทอด
วัฒนธรรมไทย

พณ./ ททท. / พท. / พช.

มาตรการที่ ๒

การตลาดเชิงรุก

(การเพิ่มช่องทางการตลาด

การเจาะกลุ่มเป้าหมาย และการมีกลไก
ในการติดตามและแสวงหาโอกาสทางการตลาด)

- Key Message : Thai Herbal Wisdom for Future All
- Target : Product Champion + Product Trend +
สินค้าสมุนไพรนวัตกรรม + GI
- Consumers : (1) ผู้รักสุขภาพ (2) ผู้สูงอายุ (3) นักกีฬา/
ผู้ออกกำลังกาย

ตลาดในประเทศ

1. ส่งเสริมภาพลักษณ์และ
การตลาดผลิตภัณฑ์สมุนไพร (พค.)
2. ส่งเสริมการขึ้นทะเบียน GI ของ
สมุนไพร (ทป.)

ตลาดต่างประเทศ (สค.)

1. พัฒนาศักยภาพ ผปก. ผลิตภัณฑ์
สมุนไพรสู่ตลาดต่างประเทศ
ตามแนวคิด BCG Model
2. เข้าร่วมงานแสดงสินค้านานาชาติ
ในต่างประเทศ
3. เจรจาการค้าออนไลน์

พณ.

มาตรการที่ ๓

การพัฒนาตราสัญลักษณ์คุณภาพสมุนไพร
ที่เป็นที่ยอมรับ

ส่งเสริม
ตราสัญลักษณ์สมุนไพร
ให้เป็นที่ยอมรับ

พท. / พณ.

โครงการ
สำคัญ

หน่วยงาน
รับผิดชอบ

ข้อเสนอเพื่อพิจารณา

1. ขอความเห็นต่อโครงการสำคัญของยุทธศาสตร์ที่ 3 ภายใต้ (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2566 – 2570
2. มอบหมายคณะกรรมการส่งเสริมภาพลักษณ์และการตลาดสมุนไพร ดำเนินการปรับปรุงโครงการสำคัญตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการฯ

4.3.4 โครงการสำคัญของยุทธศาสตร์ที่ 5 (ประเด็นการวิจัย)

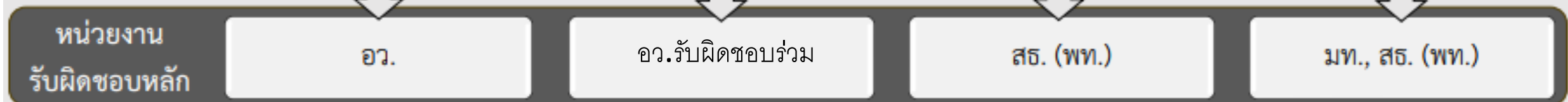
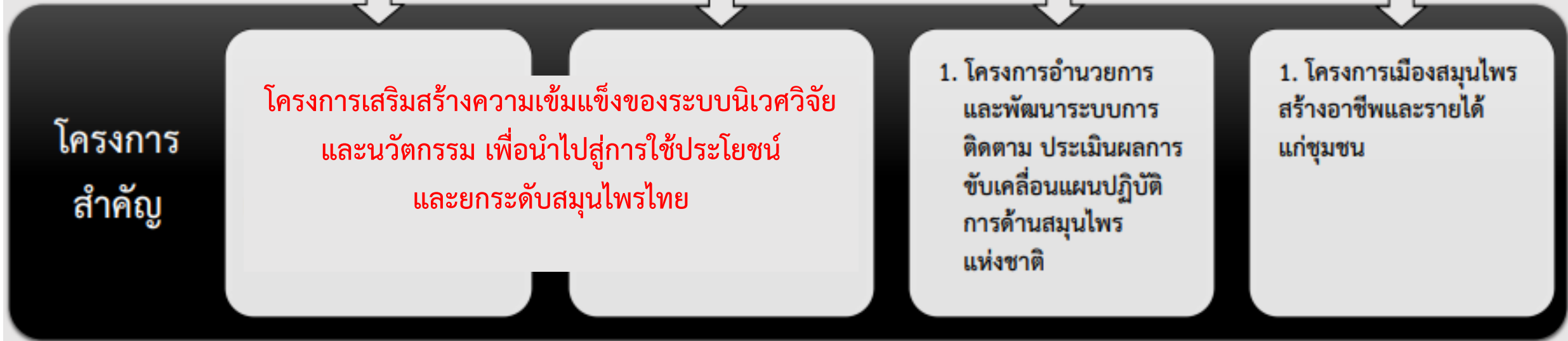
ยุทธศาสตร์ที่ 5 พัฒนาระบบนิเวศ นำไปสู่การพัฒนาสมุนไพรไทยให้มีประสิทธิภาพและยั่งยืน

มาตรการที่ 1
ส่งเสริมการลงทุนและใช้ประโยชน์จากผลการวิจัยและนวัตกรรมเพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์สมุนไพร

มาตรการที่ 2
การส่งเสริมห้องปฏิบัติการที่มีมาตรฐานและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง

มาตรการที่ 3
สร้างระบบการติดตามและประเมินผลการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ

มาตรการที่ 4
การพัฒนาเมืองสมุนไพร สร้างความเข้มแข็งชุมชนและสร้างมูลค่าจากสมุนไพร

ประเด็นวิจัย/
พัฒนา

UPSTREAM

การพัฒนาวัตถุดิบสมุนไพรที่มีปริมาณสารสำคัญสูง เช่น

- ระบบการปลูก ที่มีเสถียรภาพ
- ส่งเสริมการปลูกในพื้นที่ที่เหมาะสม
- การพัฒนาสายพันธุ์
- การจัดการวัตถุดิบสู่ผู้ผลิตกลางน้ำ (post harvest เช่น การรับซื้อ การรักษาคุณภาพ)
- การพยากรณ์ผลผลิต

MIDSTREAM

Non-pharmaceutical products

- Non-medical extract
- Functional food & Drink
- Herbal supplement
- Cosmetic

MIDSTREAM

Pharmaceutical products

- Medical extract
- ยาที่พัฒนาจากสมุนไพร (non-clinical trials needs)
- ยาแผนไทย (non-clinical trials needs)

DOWNSTREAM

การพัฒนาตลาด และระบบรองรับ

- พัฒนาตลาด/ระบบรับรอง ให้มีความยั่งยืน เพื่อรักษา ต้นน้ำ และกลางน้ำไว้ได้
- สร้างการรับรู้ของผู้บริโภค เช่น จดสิทธิบัตร การขึ้นทะเบียน
- การประเมินต้นทุนและกำหนดราคาออกสู่ตลาด
- การพัฒนาให้เกิดการตรวจสอบย้อนกลับ (traceability)
- พัฒนาให้แข่งขันได้ และตอบโจทย์คุณภาพชีวิตประชาชน
- Traceability platform

มาตรฐาน

- Good Agricultural Practices (GAP)
- Good Agricultural and Collection Practices(GACP)
- มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ (Organic Thailand)

- Good Manufacturing Practices (GMP)
- Good Laboratory Practices (GLP)
- Pharmaceutical Inspection Co-operation Scheme (PIC/S)

- การขึ้นทะเบียน ตาม พรบ. ผลิตภัณฑ์สมุนไพร
- การประกาศในบัญชียาหลัก

ผลผลิต

- วัตถุดิบคุณภาพสูง พร้อมส่งต่อยัง กระบวนการขั้นต่อไป

ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากสมุนไพรที่ได้มาตรฐาน

Technology Development

- Basic research
- สมุนไพรคุณภาพสูง
- ยาแผนไทย, ผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร, เวชสำอาง
- ผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร, เวชสำอาง
- สารสกัด
- ยาสมุนไพร

Research Utilization

Market Demand Public Demand

ประชาชน ได้ประโยชน์ในทุกภาคส่วนของ Value chain

(ร่าง) การจัดกลุ่มพืชสมุนไพรเป้าหมายที่ควรมุ่งเน้นสำหรับการจัดสรรทุนวิจัย

กลุ่มที่ 1 สมุนไพรเป้าหมายจากการมุ่งเน้นของคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องกับสมุนไพร

- ฟ้าทะลายโจร
- กระชายดำ
- กัญชา
- กัญชง
- กระเทียม

กลุ่มที่ 2 สมุนไพรเป้าหมายที่มาจาก 4 Products Champions

- ขมิ้นชัน
- บัวบก
- ไพล

กลุ่มที่ 3 สมุนไพรเป้าหมายอื่น ๆ

- กระชาย
- มะขามป้อม
- หญ้าหวาน
- ชিং
- พรหมมิ
- ฯลฯ

สนับสนุนงบประมาณด้านการวิจัยและพัฒนา

ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80

สนับสนุนงบประมาณด้านการวิจัยและพัฒนา

ไม่เกิน ร้อยละ 20

หมายเหตุ สำหรับ Basic research อาจมีการปรับสัดส่วนการสนับสนุนงานวิจัยด้านสมุนไพรได้

ยุทธศาสตร์ที่ 5 พัฒนาระบบนิเวศ นำไปสู่การพัฒนาสมุนไพรไทยให้มีประสิทธิภาพและยั่งยืน

ปัญหา/ ความจำเป็นในการพัฒนา

การสนับสนุนการวิจัยสมุนไพรอย่างเป็นระบบ การต่อยอดในการนำไปใช้ประโยชน์ และการมีส่วนร่วมของภาคเอกชน ยังมีสัดส่วนน้อยและไม่ครบตามห่วงโซ่คุณค่า (Value chain)

การวิจัยทางคลินิกและหน่วยปฏิบัติการวิเคราะห์ทดสอบ ที่มีมาตรฐานยังมีจำนวนไม่เพียงพอต่อความต้องการของภาครัฐและเอกชน

ขาดกลไกและเครื่องมือการติดตามประเมินผล ที่จะนำไปสู่การจัดทำและขับเคลื่อนแผนให้บรรลุเป้าหมาย และใช้สำหรับการตัดสินใจเชิงนโยบาย

เมืองสมุนไพรยังได้รับการขับเคลื่อนอย่างไม่เต็มประสิทธิภาพ

แนวทางดำเนินการ

มาตรการที่ 1

ส่งเสริมการวิจัย นวัตกรรม และการใช้ประโยชน์ เพื่อยกระดับสมุนไพรไทย

มาตรการที่ 2

ยกระดับการวิจัยทางคลินิกและหน่วยปฏิบัติการที่มีมาตรฐาน และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง

มาตรการที่ 3

การสร้างระบบการติดตามและประเมินผลการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการด้านสมุนไพร

มาตรการที่ 4

การพัฒนาเมืองสมุนไพรสร้างความเข้มแข็งชุมชนและสร้างมูลค่าเพิ่มจากสมุนไพร

ตัวชี้วัดของผลลัพธ์

1. มีระบบ กลไก หรือมาตรการใหม่ที่มีนัยสำคัญต่อการพัฒนาวัตถุดิบ สารสกัด และยาจากสมุนไพร เพื่อทดแทนการใช้ยาแผนปัจจุบันและยาที่ต้องนำเข้า และกระจายรายได้ให้กับเกษตรกรผู้ผลิตวัตถุดิบอย่างเป็นธรรม ไม่น้อยกว่า 5 ระบบ/กลไก/มาตรการ ภายในปี 2570
2. จำนวนรายการสารสกัด หรือยาจากสมุนไพรเป้าหมายที่ได้จากการวิจัยและพัฒนาได้รับการส่งเสริมและเข้าสู่การคัดเลือกเป็นบัญชียาหลักแห่งชาติหรือบัญชีนวัตกรรม ไม่น้อยกว่า 20 รายการ ภายในปี 2570
3. จำนวนรายการสารสกัด หรือยาจากสมุนไพรที่เป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนผลิตภัณฑ์และสามารถจำหน่ายได้จริงไม่น้อยกว่า 25 ผลิตภัณฑ์ ภายในปี 2570
4. มูลค่าทางเศรษฐกิจที่เกิดจากผลิตภัณฑ์สมุนไพรที่พัฒนาขึ้นจากงานวิจัยและนวัตกรรมเมื่อสิ้นปี 2570 เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 10% ของมูลค่าในปี 2565
5. มูลค่าเศรษฐกิจของพื้นที่เมืองสมุนไพร (GPP) เพิ่มขึ้นร้อยละ 10 เมื่อสิ้นปี 2570 จากการให้บริการและจำหน่ายผลิตภัณฑ์สมุนไพรที่ได้จากงานวิจัยและนวัตกรรม (Contribution to GPP from Herb)
6. มีรายงานสถานการณ์ที่สะท้อนความสำเร็จและความก้าวหน้าของการดำเนินการตามแผนฯ อย่างน้อย 2 ครั้ง ของระยะเวลาการดำเนินงานของแผน (กลางแผนและสิ้นสุดแผน)

ยุทธศาสตร์ที่ 5 พัฒนาระบบนิเวศ นำไปสู่การพัฒนาสมุนไพรไทยให้มีประสิทธิภาพและยั่งยืน

มาตรการที่ 1 ส่งเสริมการวิจัย นวัตกรรม และการใช้ประโยชน์ เพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์สมุนไพร

มาตรการที่ 2 การส่งเสริมห้องปฏิบัติการที่มีมาตรฐานและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง

โครงการสำคัญ : โครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบนิเวศวิจัยและนวัตกรรม เพื่อนำไปสู่การใช้ประโยชน์และยกระดับสมุนไพรไทย

ปัญหา/ ความจำเป็นในการพัฒนา

การสนับสนุนการวิจัยสมุนไพรอย่างเป็นระบบ การต่อยอดในการนำไปใช้ประโยชน์ และการมีส่วนร่วมของภาคเอกชน ยังมีสัดส่วนน้อยและไม่ครบตามห่วงโซ่คุณค่า (Value chain)

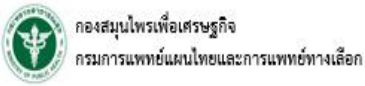
การวิจัยทางคลินิกและหน่วยปฏิบัติการวิเคราะห์ทดสอบ ที่มีมาตรฐานยังมีจำนวนไม่เพียงพอต่อความต้องการของภาครัฐและเอกชน

ลำดับที่	(ร่าง) แผนงาน ภายใต้ โครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบนิเวศวิจัยและนวัตกรรม เพื่อนำไปสู่การใช้ประโยชน์และยกระดับสมุนไพรไทย	ความสอดคล้องกับปัญหา
1	สร้างระบบนิเวศ (ecosystem) และกลไกที่เอื้อต่อการสนับสนุนงานวิจัยและนวัตกรรม	
2	ส่งเสริมงานวิจัยและยกระดับห้องปฏิบัติการ รวมถึงกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพรให้ได้มาตรฐานและสามารถเข้าสู่ตลาดทั้งในและต่างประเทศ	
3	ส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างและพัฒนาฐานข้อมูลงานวิจัยสมุนไพรให้มีข้อมูลทางวิทยาศาสตร์และมีหลักฐานเชิงประจักษ์ เพื่อการเข้าถึงและการนำไปใช้ประโยชน์ของภาครัฐและเอกชน	
4	ขับเคลื่อนและผลักดันการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมสมุนไพรไปใช้ประโยชน์ ให้เกิดผลกระทบในวงกว้าง ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	
5	สร้างและพัฒนาบุคลากรวิจัย และผู้เชี่ยวชาญ ที่เกี่ยวข้องกับสมุนไพรตลอดห่วงโซ่คุณค่า	

ตัวอย่าง การสนับสนุนการวิจัย Product Champion ฟัทะลายโจร และกระชายดำ

(ข้อมูลจากการนำเสนอต่อคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ ครั้งที่ 1/2564; วันที่ 9 สิงหาคม 2564)

สมุนไพร Product Champion

มิติด้านศักยภาพ

กวาวเครือขาว

กระชายดำ

ขมิ้นชัน

บัวบก

มะขามป้อม

มิติด้านความต้องการ

กระชาย

พริก

ฟัทะลายโจร

กระเจี๊ยบแดง

หญ้าหวาน

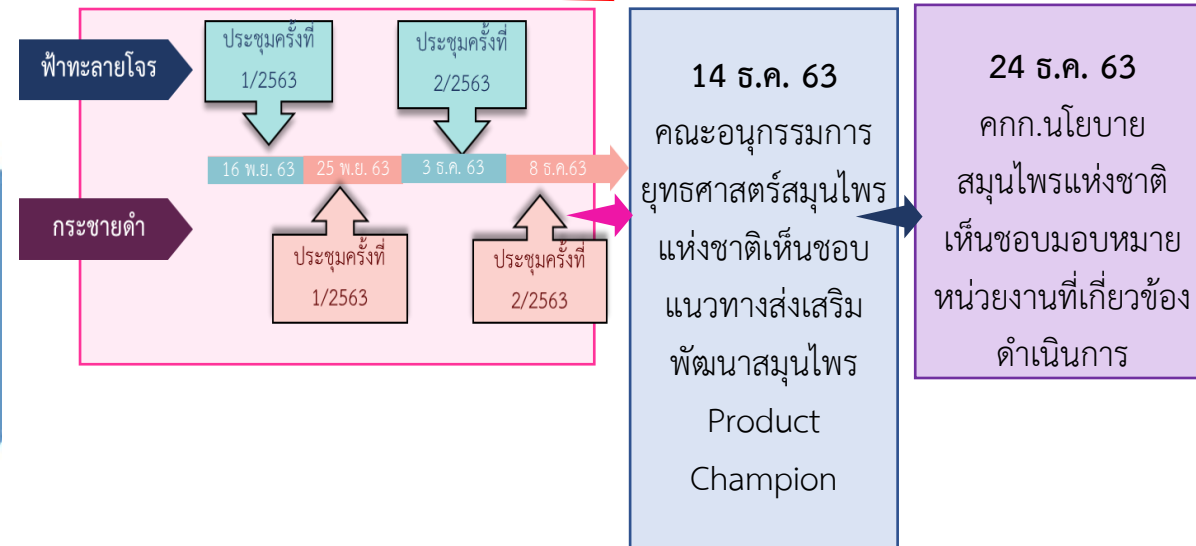

ว่านหางจระเข้

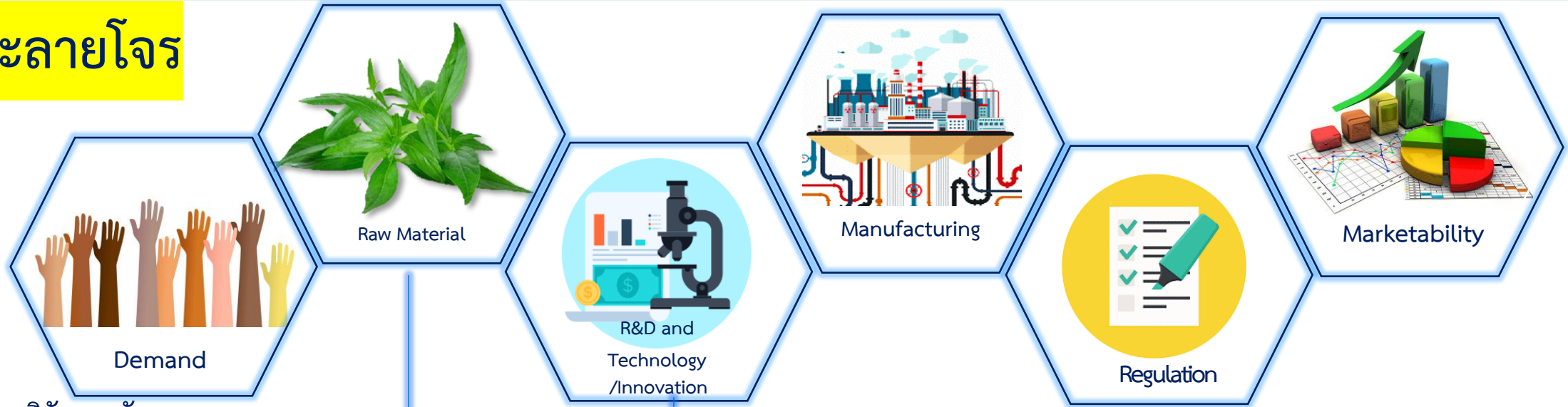
โพล

ปี 2564 คณะอนุกรรมการยุทธศาสตร์สมุนไพรแห่งชาติ แต่งตั้ง Task Force ฟัทะลายโจร และกระชายดำ

ห่วงโซ่การขับเคลื่อนสมุนไพรเพื่อเศรษฐกิจ

ฟ้าทะลายโจร

สนับสนุนการวิจัยและพัฒนา
จำนวน 7 โครงการ
งบประมาณ 10.45 ลบ.

พัฒนาพันธุ์โดยการใช้
วิธีกักสายพันธุ์

แก้ไขจีโนมเพื่อเปลี่ยนแปลง
การผลิตสารแอนโดรกราโฟไลด์

ระบบตรวจสอบปริมาณ
สารออกฤทธิ์เพื่อการซื้อขายผลผลิต

ศึกษา ความปลอดภัย และ ศักยภาพด้าน ข้ออักเสบ ในสัตว์ทดลอง 	ตำรับยาเม็ด ที่มีสารสำคัญสูง และมีเสถียรภาพ
ฤทธิ์ ด้านการอักเสบ ของ สารอนุพันธ์สังเคราะห์ 	ผลิตภัณฑ์ในรูปแบบแห้ง สำหรับฉีดที่สามารถ กักเชื้อ ใน ร่องลึกปริทันต์
ฤทธิ์ ด้านภาวะเครียด ออกซิเดชันในสุนัข 	ผลิตภัณฑ์ สเปรย์พ่นปาก ป้องกันการติด เชื้อไวรัส
พัฒนาแอนโดรกราโฟไลด์ เป็น สารยับยั้งมะเร็งเต้านม 	

ห่วงโซ่การขับเคลื่อนสมุนไพรเพื่อเศรษฐกิจ

กระชายดำ

สนับสนุนการวิจัยและพัฒนา
จำนวน 8 โครงการ
งบประมาณ 20.07 ลบ.

ความหลากหลาย **สภาฯ NSTDA**
ทางพันธุกรรม และความแปรผัน
ของสารเคมีตามพื้นที่ปลูก

ผลิตสารสกัดมาตรฐาน **สภาฯ NSTDA**
จากกระชายดำในระดับอุตสาหกรรม

ฤทธิ์ทางชีวภาพและสารพฤกษเคมีหลัก
ในเซลล์ประสาทของหนูและหนอนตัวกลม
C. elegans

ระบบนำส่งยา
เพื่อรักษามะเร็ง
กระเพาะอาหาร

นวัตกรรมสารออกฤทธิ์
เชิงหน้าที่กระตุ้นเซลล์
ประสาทใหม่ในสมองและเพิ่มความจำ

พัฒนาสารสกัดกระชายดำมาตรฐาน
เพื่อขึ้นทะเบียนในประเทศ
และต่างประเทศ และพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์มูลค่าสูง

ชะลอความแก่
ผิวหนังด้วยนวัตกรรม

ความเชื่อมโยงระหว่างแผนงานภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 5 (ประเด็นการวิจัย) และยุทธศาสตร์อื่น ๆ

มาตรการที่ 1
ส่งเสริมการลงทุนและใช้ประโยชน์จากผลการวิจัยและนวัตกรรมเพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์สมุนไพร

- แผนงานที่ 1 สร้างระบบนิเวศ (ecosystem) และกลไกที่เอื้อต่อการสนับสนุนงานวิจัยและนวัตกรรม
- แผนงานที่ 2 ส่งเสริมงานวิจัยและยกระดับห้องปฏิบัติการ รวมถึงกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพรให้ได้มาตรฐาน และสามารถเข้าสู่ตลาดทั้งในและต่างประเทศ
- แผนงานที่ 3 ส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างและพัฒนาฐานข้อมูลงานวิจัยสมุนไพรให้มีข้อมูลทางวิทยาศาสตร์และมีหลักฐานเชิงประจักษ์ เพื่อการเข้าถึงและการนำไปใช้ประโยชน์ของภาครัฐและเอกชน
- แผนงานที่ 4 ขับเคลื่อนและผลักดันการนำงานวิจัยและนวัตกรรมสมุนไพรไปใช้ประโยชน์ให้เกิดผลกระทบในวงกว้าง ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- แผนงานที่ 5 สร้างและพัฒนาบุคลากรวิจัย และผู้เชี่ยวชาญ ที่เกี่ยวข้องกับสมุนไพรตลอดห่วงโซ่คุณค่า*

ต้นทาง

ยุทธศาสตร์ที่ 1
ส่งเสริมการผลิตและแปรรูปวัตถุดิบสมุนไพรให้มีคุณภาพและมาตรฐาน

กลางทาง

ยุทธศาสตร์ที่ 2
พัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการและอุตสาหกรรมสมุนไพรตลอดห่วงโซ่อุปทาน

ปลายทาง

ยุทธศาสตร์ที่ 3
ส่งเสริมการตลาดผลิตภัณฑ์สมุนไพร

ยุทธศาสตร์ที่ 4
ส่งเสริมการบริโภคผลิตภัณฑ์สมุนไพรอย่างเหมาะสม

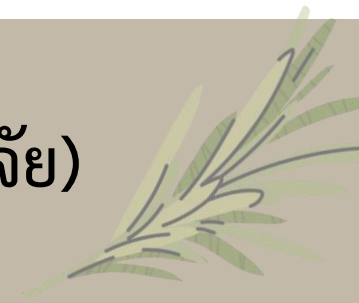
*กลไกการสนับสนุนการดำเนินงานของยุทธศาสตร์ที่ 5

ข้อเสนอเพื่อพิจารณา

1. ขอความเห็นต่อโครงการสำคัญของยุทธศาสตร์ที่ 5 (ประเด็นการวิจัย) ภายใต้ (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2566 – 2570
2. มอบหมายคณะกรรมการวิจัยและนวัตกรรมสมุนไพรดำเนินการปรับปรุงโครงการสำคัญตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการฯ

4.3.5 โครงการสำคัญของยุทธศาสตร์ที่ 4 และ 5 (ยกเว้นประเด็นการวิจัย)

4.3.5 โครงการสำคัญของยุทธศาสตร์ที่ 4 และ 5 (ยกเว้นประเด็นการวิจัย)

ต้นทาง

ยุทธศาสตร์ที่ 1

ส่งเสริมการผลิตและแปรรูป
วัตถุดิบสมุนไพรให้มีคุณภาพ
และมาตรฐาน

กลางทาง

ยุทธศาสตร์ที่ 2

พัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ
และอุตสาหกรรมสมุนไพร
ตลอดห่วงโซ่อุปทาน

ปลายทาง

ยุทธศาสตร์ที่ 3

ส่งเสริมการตลาดผลิตภัณฑ์
สมุนไพร

ยุทธศาสตร์ที่ 4

ส่งเสริมการบริโภคผลิตภัณฑ์
สมุนไพรอย่างเหมาะสม

ระบบนิเวศ

ยุทธศาสตร์ที่ 5 พัฒนาระบบนิเวศ นำไปสู่การพัฒนาสมุนไพรไทยให้มีประสิทธิภาพและยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ 4 ส่งเสริมการบริโภคผลิตภัณฑ์สมุนไพรอย่างเหมาะสม

มาตรการที่ 1
จัดระบบคุ้มครอง
และเยียวยา
ผู้บริโภค

มาตรการที่ 2
จัดระบบให้ความรู้

มาตรการที่ 3
ส่งเสริมการใช้และ
การเข้าถึงยาและ
ผลิตภัณฑ์สมุนไพร

มาตรการที่ 4
ระบบทะเบียน
ผลิตภัณฑ์
สมุนไพร

มาตรการที่ 5
สร้างมูลค่า
Herbal
Champions

โครงการ สำคัญ

1. โครงการเสริมสร้างความฉลาดรู้แก่ประชาชน ให้เป็นสังคมการใช้สมุนไพรที่เข้มแข็ง
2. โครงการส่งเสริมการใช้ยาในบัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร เพื่อการพึ่งพาตนเองของประเทศ
3. โครงการส่งเสริมการบูรณาการการแพทย์แผนไทยและสมุนไพรร่วมกับการแพทย์แผนปัจจุบันในระบบบริการสุขภาพ
4. โครงการพัฒนาระบบการกำกับดูแลผลิตภัณฑ์สมุนไพร เพื่อสร้างความมั่นคง และสร้างมูลค่า
5. โครงการการส่งเสริม Herbal Champions ที่ตรงกับศักยภาพและต่อยอดสร้างมูลค่า

งบประมาณทั้งหมด
7,000 ล้านบาท

แหล่งงบประมาณ

- งบภาครัฐ
- เอกชนร่วมทุน

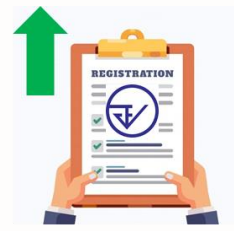
ผลลัพธ์

Accessibility

Positive thinking

Herbal products
registration

National list of
essential medicines
(Herbal medicines)

Herbal Champions

หน่วยงานรับผิดชอบหลัก

ยุทธศาสตร์ที่ 5 พัฒนาระบบนิเวศ นำไปสู่การพัฒนาสมุนไพรไทยให้มีประสิทธิภาพและยั่งยืน

มาตรการที่ 3

สร้างระบบติดตามและประเมินผล
การขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการ
ด้านสมุนไพรแห่งชาติ

มาตรการที่ 4

การพัฒนาเมืองสมุนไพรสร้าง
ความเข้มแข็งชุมชนและสร้าง
มูลค่าจากสมุนไพร

งบประมาณเมืองสมุนไพร
2560-2564 : 1,000 ล้านบาท
สร้างมูลค่ากว่า 1.20 แสนล้านบาท*

โครงการสำคัญ

1. โครงการพัฒนาระบบและกลไกการติดตาม ประเมินผล
2. โครงการเมืองสมุนไพรสร้างอาชีพและรายได้แก่ชุมชน

งบประมาณทั้งหมด 1,600 ล้านบาท
คาดการณ์สร้างมูลค่ากว่า
1.78 แสนล้านบาท

ผลลัพธ์

Herbal Industry

Digital Platform

GPP

หน่วยงานรับผิดชอบหลัก

*ข้อมูลจากศูนย์ศึกษาการค้าระหว่างประเทศ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย โครงการประเมินมูลค่าการบริโภคผลิตภัณฑ์สมุนไพรในเมืองสมุนไพร 14 จังหวัดและจังหวัดเมืองท่องเที่ยว 12 จังหวัด

ข้อเสนอเพื่อพิจารณา

1. ขอความเห็นต่อโครงการสำคัญของยุทธศาสตร์ที่ 4 และยุทธศาสตร์ที่ 5 (ยกเว้นประเด็นการวิจัย) ภายใต้อ่าง (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2566 – 2570
2. มอบหมายคณะกรรมการยุทธศาสตร์สมุนไพรแห่งชาติดำเนินการปรับปรุงโครงการสำคัญตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการฯ

ระเบียบวาระที่ 5 รับรองมติที่ประชุมคณะกรรมการ
นโยบายสมุนไพรแห่งชาติ ครั้งที่ 2/2564

โดย อธิบดีกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

ระเบียบวาระที่ 6 เรื่องอื่น ๆ

6.1 นัดหมายการประชุมคณะกรรมการนโยบายสมุนไพร
แห่งชาติ ครั้งที่ 1/2565

